

Bizden Haberler | ÖZEL SAYI |

Geride bıraktığımız 95 yıla bakınca
neyi mi görüyoruz?
Geleceği...

DAHA NİCE YILLARA!

Lead › **Geleceğe** ›
› **Together** **Birlikte** ›

Bizden Haberler'in değerli okurları,

31 Mayıs 1926'da temelleri atılan Koç Topluluğu'nun 95 yıllık tarihi, büyük başarılarla dolu. Ankara'da küçük bir ticarethanede başlayan bu yolculuğu, ilk günkü heyecanla sürdürüyoruz. Kuruluşumuzdan bugüne, ülkemize duyduğumuz güçlü inançla hayata geçirdiğimiz yatırımların çoğu sektörlerinde kilometre taşı olurken, Cumhuriyet'in ilk yıllarında doğan Koç Topluluğu'nun hikâyesi de büyüyüp gelişen Türkiye'nin hikâyesine dönüştü.

Kurucumuz Vehbi Koç'un "Ülkem varsa ben de varım" düsturunu her daim muhafaza ederek, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkeleri ışığında laik ve çağdaş Türkiye'ye olan bağlılığımızdan hiçbir koşulda taviz vermedik. Tüm paydaşlarla ilişkilerimizi şekillendiren köklü değerlerimiz sayesinde, ülkemizin en itibarlı kuruluşlarından biri haline geldik.

Koç Topluluğu olarak ekonominin lokomotif sektörlerinde gerçekleştirdiğimiz atılımlarla ülkemizde birçok yeniliğin öncüsü olduk. Stratejik hedeflerimiz, sürekli geliştirdiğimiz kurumsal yetkinliklerimiz ve başarılarımızla küresel bir markaya dönüşen Koç Topluluğu'nun her alanda daha da güçlenmesi için azimle çalışmayı sürdürüyoruz. Geleceğe attığımız her adımda, geçmişimizden güç alıyor; tıpkı bugün olduğu gibi geleceği de tüm paydaşlarımızla birlikte şekillendireceğimize yürekten inanıyoruz. Kuruluşumuzdan bu yana gerçekleştirdiğimiz ekonomik faaliyetlerin yanı sıra üzerinde hassasiyetle durduğumuz ve öncü adımlarla iz bıraktığımız çevre, sosyal ve kurumsal yönetim alanlarında yeni başarı hikâyelerini yazmak için heyecan duyuyoruz.

Yeni ve büyük hedeflere adım adım yürürken; değişim fikriyle barışık, ona uyum sağlamanın ötesinde yön verme gayretinde olan, çevik yönetim prensiplerini içselleştirmiş, veriye dayalı karar alma disiplini geliştirmiş ve tüm iş süreçlerinde dijitalleşmenin getirdiği verimliliklerden istifade eden dinamik bir insan kaynağına sahip olduğumuzu memnuniyetle görüyoruz. Altı yıl önce başladığımız kültürel dönüşüm çalışmalarında Topluluk çapında kat ettiğimiz önemli mesafe, bizi daha da iyisini yapmak için cesaretlendiriyor.

Kurumsallaşmanın en köklü örneklerinden biri olarak gösterilen Topluluğumuzun 100 yaşına böylesine sağlam adımlarla yaklaşıyor olmasından kıvanç duyuyoruz. Bu vesileyle, geçmişten bugüne başarılarımızda emeği geçen bütün çalışma arkadaşlarımıza, bayilerimize, iş ortaklarımıza ve tedarikçilerimize şükranlarımızı ifade etmek isterim.

Koç Topluluğu, arifesinde olduğu ikinci yüzyılında da Türkiye'nin aydınlık geleceğinin hikâyesini yazmaya devam edecek.

Nice 95 yıllara...

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu

5

KOÇ HOLDİNG ŞEREF
BAŞKANI
RAHMÎ M. KOÇ:
“KOÇ TOPLULUĞU’NA
NİCE 95 YILLAR TEMENNİ
EDERİM”

8

VEHBİ KOÇ VAKFI
YÖNETİM KURULU
BAŞKANI
KOÇ HOLDİNG YÖNETİM
KURULU ÜYESİ
SEMAHAT ARSEL:
“VEHBİ BEY’İN BUGÜNLERİ
GÖRMESİNİ ÇOK
İSTERDİM”

11

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM
KURULU BAŞKANI
ÖMER M. KOÇ:
“İKİNCİ ASRIMIZDA DA
TÜRKİYE İLE BİRLİKTE
BÜYÜMEYE DEVAM
EDECEĞİZ”

14

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM
KURULU BAŞKAN VEKİLİ
ALİ Y. KOÇ:
“BUGÜNE KADAR
BAŞARILANLARI BİLİYOR,
KURULAN HAYALLERİN
GERÇEKLEŞECEĞİNE
YÜREKTEN İNANIYORUZ”

18

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM
KURULU ÜYESİ
CAROLINE N. KOÇ:
“TOPLUMSAL
CİNSİYET EŞİTLİĞİNİN
SAĞLANMASI YÖNÜNDEKİ
ÇALIŞMALARIMIZI ÇOK
ÖNEMLİ BULUYORUM”

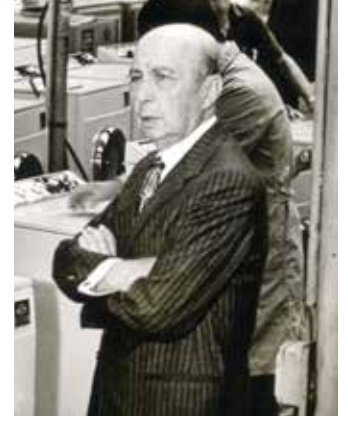
21

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM
KURULU ÜYESİ
İPEK KIRACI:
“DEVRALDIĞIMIZ
DEĞERLER VE GÜÇLÜ
VİZYONUMUZLA
GELECEĞE BİRLİKTE
HAZIRIZ”

24

KOÇ HOLDİNG CEO'SU
LEVENT ÇAKIROĞLU:
“KÜRESEL GÜCÜMÜZÜ
DAHA DA ARTIRIRKEN,
STRATEJİK VE
YENİLİKÇİ HAMLELER
İLE TOPLULUĞUMUZU
GELECEĞE TAŞIMAYI
HEDEFLİYORUZ”

28

İNANÇ, ÖZVERİ
VE DURMAKSIZIN
ÇALIŞMAYLA GEÇEN
95 YIL...

KOÇ HOLDİNG ŞEREF BAŞKANI
RAHMİ M. KOÇ:
“KOÇ TOPLULUĞU’NA
NİCE 95 YILLAR TEMENNİ
EDERİM”

Vehbi Koç'un kendilerine en büyük nasihatının Koç ismini iyi bir şöhretle devam ettirmek olduğunu belirten Rahmi M. Koç, ikinci asrına adım atmaya hazırlanan Topluluğun en zorlu dönemlerde dahi liderliğini koruduğunu söylüyor.

Büyükbabamın, ayakkabı kösesinden peynire, çividen kesere ve battaniyeye her şeyin satıldığı ve hâlen Çengelhan'da duran dükkânından hareket edersek, şimdi dördüncü jenerasyon oluyoruz. Henüz görmediyseniz gitmenizi tavsiye ederim.

Türkiye'de birçok ticarethane, kurucuları öldükten sonra aile içerisindeki anlaşmazlıklar ve miras kavgalarından ötürü, maalesef ikinci jenerasyona dahi geçememişlerdir. Bizim ise bugün üçüncü jenerasyon olan bayilerimiz vardır. Çoğu hatırı sayılır şirketlerde aile fertleri mirası üçüncü jenerasyona maalesef taşıyamamışlardır.

Türkiye'de 100 seneyi aşkın şirketler daha ziyade yabancı kökenli kuruluşlardır. Benim bildiğim, tamamı Türk sermayesi olan ilk şirket Hacı Bekir Lokumcusu ve Akide Şekerleri'dir ve şirketi beşinci kuşak yönetmektedir. Babamızın bize en büyük nasihati, kurduğu ve teslim ettiği Vehbi Koç Ticarethanesi'nden sonraki gelişmelerde, işleri devam ettirmemiz, sorunlar karşısında birbirimize sarılıp, ufak tefek anlaşmazlıkları bir tarafa bırakarak, kendisinin kurduğu bu müesseseyi ve Koç ismini iyi bir şöhretle devam ettirmemizdi.

Vehbi Koç, "Alacaklarımı belki tahsil edemem ancak borçlarımı sonuna kadar ödemek durumundayım" felsefesini ilke edinmişti. Bunun içindir ki işin başlangıcında çok yüksek öz

kaynakla çalışmış, bu da birçok bankacı tarafından tenkit konusu olmuştu. Koç Topluluğu'nun geçirdiği safhalar şu şekildedir;

- Küçük bir ticarethane,
- Daha ziyade İstanbul'daki ithalatçılar ile gayrimüslim tüccarlardan tedarik süreci,
- Doğrudan ithalat ve mümessillik,
- Montaj ve yarı imalat,
- Tam sanayi,
- İhracat ve yurt dışına açılım.

"Ortaklıklar aynen evlilikler gibi, hassas konulardır..."

Ben işin içine montaj ve yarı imalat safhasında girdim. Tam sanayi safhasını geçirdim ve ihracat döneminin başında bıraktım. Çalışanlarımızla da üç aşama geçirdik. İlk safha maaşlı müdürlerdi. İkinci adımda ticarethane ve İstanbul'dan tedarik kısmında ortak müdürlerimiz oldu. Üçüncü kademe de kurumsal altyapı kurulduktan sonra primli, profesyonel çalışanlardır. Bugün bu etaptaız.

Yönetim Kurulu Başkanlığım döneminde yabancı kuruluşlarla ortaklıklar yaptık ve her ülkenin idarecilerinin ortaklıktaki davranışlarını gördük, öğrendik, tecrübe edindik ve alıştık. Diğer taraftan hisse sattık. Halka açık anonim şirket statüsüne kavuştuk. Ortaklarımıza karşı sorumluluklarımızı öğrendik, saygılı olduk ve hiçbir zaman istismar etmedik.

Yerli veya yabancı olsun ortaklıklar aynen evlilikler gibi hassas konulardır, çok dikkatli davranış ve hareket isterler. Hiçbir zaman fevri ve hissi davranışları kaldırmaz ve böyle davranışlarla başarılı olunamaz. Bu işin içinde darılmak, küsmek veya bıkmak yoktur. Esas gaye, işin selametidir. Koç Topluluğu daima kanunlara sonuna kadar riayet etmiş, saygılı davranmış ve her zaman vergilerini vaktinden evvel ödemiş bir kuruluştur.

"Yaptığımız sanayi hamleleri, bizden sonra gelenlere kolaylık sağladı"

Memlekette ilk sanayi hamlesini biz yaptığımız için bürokraside birçok mevzuatın oluşması ve değişmesinde önemli katkılarımız oldu. Yalnız bu hem çok vaktimizi aldı hem de manen zorladı. Bizden sonra gelenler bu adımları kolaylıkla geçtiler.

1963'te Holding'in kuruluşundan itibaren Topluluk hakiki bir kurumsal müessese oldu ve bir "Koç kültürü" yerleşti. Tercihen idareciler içeriden seçildiler. Dışarıdan gelenler ne hikmetse Koç kültürüne ayak uydurmakta sıkıntı çektiler, bazıları hiç adapte olmadı, bazıları ise zorlandılar. Zaman zaman Koç Ailesi menfaati ile Holding'in menfaati örtüşmemiştir. Bu da işin tabiatı icabıdır ve bazen aile şapkasını çıkarıp holding şapkasını giyerek karar vermek durumunda kalmışızdır.

"Ben zamanında üç sektöre girmek istedim, ancak o vakit idare heyetimiz bunları benimsemedi."

Ben zamanında üç sektöre girmek istedim, ancak o vakit idare heyetimiz bunları benimsemedi.

1. Bankacılık sektörüydü; geç girdik. Vehbi Koç, İş Bankası'nı kendi bankası gibi benimserdi. Şayet bir banka kurarsa, onlara rakip olur diye çekindi. Diğer bankalardan kredi almasının zorlaşacağını düşündü. Hâlbuki o dönem Akbank'ın sahibi Sakıp Sabancı'ya kredi vermek için tüm bankalar sıraya giriyordu.
2. Armatörlük işine girelim diye teklif ettim. İdare meclisimiz o vakit Türk Lirası convertible olmadığı için başarılı olamayacağımızı düşündüklerinden bunu kabul etmediler. Misal olarak bir gemimiz Hong Kong veya Güney Afrika'da bir arıza yaparsa o günkü şartlarla nasıl para göndeririz diye endişe ettiler.

3. İhracat yapalım diye çok zorladım. Ancak dâhili ticaret kolay ve kârlı olduğundan, dışarıda da o vakit organizasyonumuz bulunmadığı için rekabet gücümüzü zayıf buldular. Ayrıca paramızın da convertible olmamasını bahane eden müdürlerimiz uzun vakit ayak sürüdüler.

Ancak Özal kontrolü ele aldıktan sonra geniş vizyonu ile;

- Memlekete önce büyük turizm hareketi getirdi.
- İhracatlarımızı artırdı, adeta bir ihracat seferberliği başlattı.
- İş insanlarıyla yaptığı dış seyahatler, bu kişilere hem o ülkenin büyük iş insanlarıyla tanışma şansı yarattı hem de vizyonlarını genişletti.
- Türk lirasını bir günde convertible yaptı ve KDV'yi çok kısa zamanda oturttu. Velhasıl ekonomiye büyük bir ivme getirdi.

"İnişli-çıkışlı bir ekonomide, 95 sene iş yapmak hiç kolay olmadı"

Koç Grubu da bu hareketten nasibini aldı. Bugün Türkiye'nin toplam ihracatının %7'sini biz yapıyoruz. 1995'te Koç Holding Fortune 500 sıralamasına girdi ki listede yer alan tek Türk şirkettir. Grubu büyüterek, liderlik pozisyonumuzu düşürmeden, bu denli inişli-çıkışlı bir ekonomide, yüksek enflasyonu dönemler de dâhil 95 sene iş yapmak hiç kolay olmadı. Bugün ahirete göçmüş olan, emekli ve hâlihazırdaki tüm çalışan arkadaşlarımıza şükranlarımı arz etmek isterim. Koç Topluluğu'na nice 95 yıllar temenni ederim.

*Rahmi M. Koç:
"Grubu büyüterek, 95 sene iş yapmak hiç kolay olmadı."*

**VEHBİ KOÇ VAKFI YÖNETİM KURULU BAŞKANI
KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU ÜYESİ
SEMAHAT ARSEL:**

**“VEHBİ BEY’İN BUGÜNLERİ
GÖRMESİNİ ÇOK İSTERDİM”**

Koç Topluluğu'nun başarılarla dolu bir yüzyılı geride bırakmaya hazırlandığını söyleyen Semahat Arsel, Topluluğun yeni asrında Türkiye'deki konumunu daha da güçlendirirken, uluslararası alanda büyümeye devam etmesini arzuluyor.

Vehbi Koç, iş hayatına atıldığı genç yaşlardan itibaren, tanıdığı başarılı iş insanlarına, sonraki yıllarda da Avrupa ve Amerika'daki gelişmiş ülkelerin başarılı kurumlarına imrenip, onları örnek almış ve "Onlar yaptıysa biz neden yapamayalım" düşüncesiyle yaşamıştır.

Türkiye'nin, beğendiği bu yabancı ülkelerden niçin daha geride kaldığını sorgulayarak, dört mevsimi, dinamik bir nüfusu olan bu güzel ülkenin doğru yolda gayret edilirse, çok daha fazlasını ve iyisini yapabileceğine inanırdı.

Nitekim bu inançla, Koç Topluluğu'nu oluşturan Koç Holding'i kurarken de dünyanın başarılı kurumlarını örnek aldı. Gerek Koç Ailesi'ne gerekse Koç Topluluğu çalışanlarına, güvenilirliğin, itibarın ve kurumsallaşmanın başarının ana hatlarını oluşturduğunu öğretti. "Memleketimizde çakılan her çivinin ve yapılan her yatırımın büyük hizmet olduğuna inanıyorum. Ancak bu yatırımlar sayesinde iş imkânları artacak, yurdumuz hızla gelişecek, halkımızın hayat seviyesi yükselecektir" diye düşünür ve bu konudaki tavsiyelerini de uygulamamızı sıkı sıkı tembihlerdi. Bizler de yaşamımız boyunca tüm bu öğütlere önem vererek, Topluluğumuza inanarak ve güvenerek, tüm yönetici ve çalışanlarımızın gayret ve desteğiyle yolumuza devam ettik. Dünya o günden bugüne çok değişti. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında başlayan

sanayi ve imar hamleleri sonucunda ülke gelişti. Koç Topluluğu, bu ekonomik gelişimin lokomotiflerinden biri oldu. Gerek Türkiye'de gerek dünyada saygın şirketler arasında devamlı yer alabildi. Hiçbir başarı kendiliğinden oluşmaz. Bu başarının temelinde; kıymetli yöneticilerimizin büyük gayretleri, çalışanlarımızın emekleri, iş ortaklarımızın ve Koç Ailesi'nin yüksek değer ölçüleri yer alıyor. Birlikte elde edilen bu mertebenin devamlılığı ise çok önemli. Koç Topluluğu'nun bugünlere gelmesinde 95 yıldır emeği geçen herkesin payı var.

Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana birtakım inişler çıkışlar olduysa da ülkemiz büyüme ivmesini devamlı sürdürdü. Vehbi Koç düzenli ve sistemli çalıştı, doğru yolda yürümekten vazgeçmedi. Bizler de Koç Ailesi olarak Vehbi Koç'un bu ilkelerini uygulamaya özen gösterdik. Kuruluşumuzdan bu yana da gerek sanayide gerek sosyal hayatta birçok ilke imza attık.

"Koç Topluluğu'nun bugüne kadar birçok önemli konuda liderlik vasfı göstermesinden gurur duyuyorum"

Vehbi Koç "ekonomik kalkınma" ile "sosyal kalkınma"nın birbirinden ayrılmaz bir bütün olduğunu düşünürdü. Türkiye'nin sorunlarıyla hayatı boyunca çok yakından ilgilendi. Sorunların yerinde tespitine çok önem verirdi. Bu nedenle

*Semahat Arsel,
Vehbi Koç'un eğitim,
sağlık ve kültür
alanlarında açtığı
yolun ardından
gelenler için cesaret
verici olduğunu
söylüyor.*

*“Koç Topluluğu
bir yandan pek
çok sektörün
altyapısını
oluşturacak
girişimlere
imza atarken
aynı zamanda
Türkiye'nin ilk özel
vakfı olan, Vehbi
Koç Vakfı hayata
geçirildi.”*

birçok seyahat de gerçekleştirdi. Bu seyahatlerde gördüklerini not alır, gerekli makamlarla görüşlerini paylaşır, iş insanlarını da ihtiyaçlar konusunda ikna ederek çözümün bir parçası olmaya davet ederdi. Bir taraftan Koç Topluluğu içinde sosyal sorumluluk projelerini hayata geçirirken, diğer yandan da Türkiye çapında, diğer vakıflarla, sağlık ve eğitim konularında daha kapsamlı faaliyetlerle, TEV, TEMA, Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı gibi vakıfların kurulmasında öncülük etti, ilk adımlarının atılmasını sağladı. Öte yandan Türkiye'nin ilk özel vakfı olan, Vehbi Koç Vakfı'nın günümüze kadar eğitim, sağlık ve kültür alanlarında gerçekleştirdiği büyük projeler de Vehbi Koç'un verdiği ilhamla başladı. Vehbi Bey'in sorun olarak gördüğü ve çözümü konusunda çalışmalar yaptığı tüm konuların bugün halen gündemde olduğunu söylemek mümkün. Onun açtığı bu yol, ardından gelenler için cesaret vericidir.

Vehbi Bey, geleceği yani bugünleri hayal ederek pek çok sektörün altyapısını oluşturacak girişimlerle bir taraftan Topluluğumuzun bir taraftan da ülkemizin kurumsal yapılanmasına ön ayak oldu. Şuna yürekte inanıyorum ki, bugünleri görse büyük bir gurur ve mutluluk duyardı. Topluluğumuz neredeyse bir yüzyılı geride bırakmak üzereyken dünya da hiç şahit olmadığımız bir hızda değişmeye devam ediyor. Dün fikir olarak akıllarda olan konular, bugün bir bir gerçekleşiyor. Dolayısıyla her zaman olduğu gibi bugün de yarınlara hazır olmak ve herkesten önce harekete geçmek büyük bir önem arz ediyor. Koç Topluluğu'nun bugüne kadar bahsini ettiğim tüm bu konularda önemli bir liderlik vasfı göstermesinden gurur duyuyorum. Dileğim, 100. yılda da aynı kararlılıkla bu hedeflerin sürdürülmesi; ülkemizdeki konumuz daha da güçlendirilirken, uluslararası alanda da büyümeye devam edilmesidir.

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER M. KOÇ:

“İKİNCİ ASRIMIZDA DA
TÜRKİYE İLE BİRLİKTE
BÜYÜMEYE DEVAM
EDECEĞİZ”

Koç Topluluğu'nun "Türkiye'nin itibarı" olduğunu söyleyen Ömer M. Koç, Topluluğun, ikinci yüzyılında hedeflerini çağın koşullarına göre tasavvur ederek daha yükseğe taşıyacağını ifade ediyor.

Kurulduğu günden bu yana "Memlekete hizmet bir vatan borcudur" şiarıyla ilerleyen, ülke ekonomisine katkılar sunan, istihdam sağlayan, sosyal faaliyetleriyle eğitimden kültüre sanata, sağlıktan çevreye kadar yaşamın farklı alanlarında değer yaratan Koç Topluluğu'nun 95. kuruluş yıldönümü için neler söylemek istersiniz?

Koç Topluluğu, 31 Mayıs 1926'da büyük bir inançla doğdu. Bu, her şeyden önce Cumhuriyet'e, ülkeye, ülkenin insanlarına ve hep birlikte büyük işler başarılacağına olan güçlü inançtı. Zorlu bir dönemde ticarete adım atmak, ekonomik kalkınma yolunda, savaş yorgunu bir ülkeye umut aşılacak, Türkiye'nin geleceğine taahhütte bulunmak, sorumluluk üstlenmek demekti bir anlamda. Ne mutlu ki, bugün de memleketimiz için sorumluluk üstlenme söz konusu olduğunda tereddüt etmeyen bir topluluğuz. 95 yılda Topluluğumuz, her dönemde, zamanın koşullarını kararlılıkla karşılayarak değişime ayak uydurmakla kalmamış değişimin ve yeniliğin öncüsü olmuştur. Bunun yanı sıra kuruluşundan itibaren taşıdığı değerlere sarsılmaz bir inançla sahip çıkarak, bu değerleri korumayı görev bilmiştir. Bu değerlerin en başında ülkemize ve insanına duyulan itimat ve bağlılık gelmektedir. Biz sadece bir sanayi Topluluğu değiliz, 95 yıllık tarihimizde de hiçbir zaman

sadece ekonomik değer odaklı olmadık. Memleketimizin ekonomisi için elimizden gelen bütün gayreti göstermenin ötesinde ülkemizden kazandığımız insanımızla paylaşmayı "üstümüze vazife" addettik. "Önce insan", bizim için kavramsal bir yaklaşımdan ziyade, faaliyetlerimizin, iş yapış kültürümüzün merkezine yerleştirdiğimiz temel ilke oldu. Sağlıktan kültüre, eğitimden çevreye uzanan alanlardaki faaliyetlerimizle milyonlarca insanın hayatına dokunduk ve bu çalışmalarımıza aynı arzuyla devam edeceğiz.

Koç Topluluğu; çalışanlarıyla, bayisiyle, tedarikçisiyle, tüketicisiyle büyük bir ekosistem. 95 yıldır, bitmek bilmeyen bir azimle, faaliyet gösterdiğimiz tüm alanlarda yaptığımız stratejik yatırımlarla, sosyal alandaki hizmetlerimiz eşliğinde, tüm paydaşlarımızla birlikte büyüdük. 95 yıldır, başkalarının görmediğini görerek, vizyoner bakış açımız ve sağlam kurumsal yapımızla Türkiye'de liderliğimizi koruyarak, dünyanın en güçlü şirketleri arasında yer aldık. Koç Topluluğu olarak, geçmiş değerlerimizin ışığında ve yeni dijital kültürün rehberliğinde, ikinci asrımıza aynı güçle adım atmaya hazırız.

Koç Topluluğu kuruluşundan itibaren gerek çalışanları, bayileri ve tedarikçileri gerekse de farklı sektörlerde yarattığı değer ile evlerine girdiği tüketiciler için bir

güven simgesi oldu. Tüm bu paydaşlar açısından bakıldığında bu güven duygusu nasıl oluşturuldu? Bu uzun süreli yolculukta farklı alanlarda elde edilen başarıların arkasındaki temel motivasyon nedir?

"Ülkem varsa ben de varım" diyen bir topluluk olarak, 95 yıldır, her koşulda tüm paydaşlarımız açısından güvenilir bir liman olmak için elimizden geleni yapıyoruz. Bu güven, büyük bir özen ve özverili çalışmalarla yıllar içinde gelişti. Tıpkı insanlar arasındaki bağ gibi bir kuruluşun tüm paydaşlarıyla arasında güçlü bir bağın kurulması için karşılıklı güven ve birliktelik büyük önem taşımaktadır. Koç Topluluğu olarak kurumsal kültürümüzün nüvesinde, tüm paydaşlarımızı gözetten bir yaklaşım yer alıyor. Dünyada ve Türkiye'de gerçekleştirdiğimiz her hamlemizi, paydaşlarımızın nezdinde edindiğimiz güven duygusunu ön plana alarak gerçekleştiriyoruz. Biliyoruz ki bu karşılıklı güvenin oluşmasının tohumları, 95 yıl önce atıldı ve bu güven çınarı her geçen gün daha da büyüyerek köklerini derinlere salıyor. Faaliyet gösterdiğimiz sektörlerde, özellikle zorlu süreçlerde gerçekleştirdiğimiz öncü yaklaşımlar, birlikte ekonomik değer yarattığımız paydaşlarımız nezdinde güven duygusunu sağlamlaştıran bir unsur olmuştur. Ayrıca, değişen dinamiklerin

oluşturabileceği fırsatlardan ülkemizin istifade etmesi ve bunlara ilişkin risklerin en iyi şekilde yönetilebilmesi için yaptığımız fikir önderliğinin de bu güveni güçlendirdiğini düşünmekteyim. Koç Topluluğu olarak ikinci asrımızda da onların umutlarını besleyen ve ideallerini gerçekleştirmelerini mümkün kılan “güvenilir bir paydaş” olmak için elimizden geleni yapacağız.

Koç Topluluğu, sahip olduğu kurum kültürünü, ekosisteminin her noktasına başarılı bir şekilde taşıyan global bir yapı. 95 yıl önce Türkiye'nin başkentinde başlayan bugün dünyaya yayılmayı sağlayan globalleşme yolculuğunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bir kuruluş için global kültür, ekosisteminin geneline yayılan bir anlayışı gerekli kılmaktadır. Bu anlamda Koç Topluluğu, global bir yapının sahip olması gereken kurumsal yönetim anlayışını güçlü bir ağıla tüm sistemine başarıyla entegre etmiş bir düzene sahip. Bu sağlam yapının, Türkiye’de olduğu üzere, Topluluğun dünya ticaretindeki itibarını da her zaman için en üst seviyede tuttuğunu görüyor ve günümüzde de buna hep birlikte şahit oluyoruz.

“Koç Topluluğu’nun güçlü küresel konumunda, kurduğu sağlam stratejik ortaklıkların rolü çok büyük.”

Uluslararası platformlarda alınan kıymetli ödüller de, Koç Topluluğu’nun global düzeydeki bu itibarının sağlamasını yaparak adını küresel düzeyde daha da yükseltmiştir. Kurucumuz Vehbi Koç’un 1987 yılında Milletlerarası Ticaret Odası tarafından “Yılın İş Adamı” seçilmesi, Onursal Başkanımız Rahmi M. Koç’un, uluslararası arenada iş dünyasının en prestijli ödülleri arasında gösterilen “Yaşam Boyu Sorumlu İş İnsanı Ödülü”ne layık görülmesi, bu açıdan oldukça anlamlıdır.

Global arenadaki varlığın en önemli aşamalarından biri, rasyonel bir gelecek vizyonu ile kurgulanan stratejik ortaklıklardır. Koç Topluluğu’nun, yaklaşık bir asır önce Ankara’da başlayan ve dünyanın ilk 500 şirketi arasına girmesini sağlayan güçlü küresel gerçekliğinin ardında, kurduğu sağlam stratejik ortaklıkların rolü çok büyük. Örneğin Ford Otosan ortaklığı, tüm dünyada örnek gösterilen, en başarılı iş birlikleri arasında yer alıyor. Yakın bir geçmişten örnek verecek olursak, Arçelik’in Güneydoğu Asya pazarının önemli oyuncusu Hitachi Global Life Solutions (GLS) ile tamamladığı ortaklık ise dünyanın en geniş ölçekli ticaret anlaşmasıyla bütünleşen Asya-Pasifik ülkeleri pazarına imtiyazlı erişim imkânı sağlayacak. Global kültür artık çok daha birleşik ve bir aradalık içeriyor. Koç Topluluğu olarak, kuruluş değerlerimizden, küresel vizyonumuzdan aldığımız güçle dünyayı ilgilendiren her türlü dinamiğe sorumluluk bilinciyle yaklaşıyor ve sorunlar karşısında çözümün bir parçası olmayı görev biliyoruz. Artık çoğumuzun bildiği üzere, çevresel, sosyal ve kurumsal yönetimle ilgili meseleler, yani ESG, dünyanın geleceği için bu alanlarda kayda değer çözümler üretmeyi zorunlu kılıyor. Topluluğumuz, bu inisiyatiflerde elini taşın altına koyarak, bu sorunların temel başlıklarında çıkış yolları tasarlayarak küresel ölçekte iş dünyasına liderlik yapıyor. Koç Holding’in, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi

tarafından toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için kurulan Nesiller Boyu Eşitlik Forumu’nun liderleri arasına seçilmesinin, bu anlamda global arenada Topluluğumuzun itibarının sağlam bir kanıtı olduğunu açıklıkla söyleyebiliriz. İnsanı odağına alan bir küreselleşmenin daha mutlu yarınlara hizmet edeceğine inanıyor ve adımlarımızı bu yönde atıyoruz.

Vehbi Koç’un “100 yıllık şirket olma” hedefinin gerçekleşmesine çok az bir zaman kaldı. Bu büyük hedefin gerçekleşmekte olduğu dönemin Yönetim Kurulu Başkanı olarak sizin geleceğe ilişkin hedefiniz nedir?

Bulduğumuz zaman diliminde Vehbi Koç’un 100 yıllık şirket olma hayaline çok yakınız ve bu hayaline erişeceğiz. Bununla da yetinmeyip, yeni hedeflerimizi ikinci yüzyılımızda çağın koşullarına göre tasavvur ederek daha yükseğe taşıyacağız. Bunu, güçlü insan kaynağımız, zamanın ötesinde düşünen vizyoner yöneticilerimiz, kader birliği yaptığımız paydaşlarımızla beraber gerçekleştireceğiz. Topluluğumuzun geleceğini varlık gösterdiğimiz toplumun ve dünyanın yarınından ayrı düşünemeyiz. Artık biliyoruz ki yeni dünya kültürü, dijital kavramlar üzerinden yazılıyor. Teknoloji, hayatlarımızı, kullandığımız ürünleri, iş süreçlerimizi her geçen gün daha fazla oranda domine edecek. Bu kapsamda, hayata geçirdiğimiz etkin dijital dönüşümün sağladığı avantajları dikkatle değerlendirmeyi amaçlıyoruz. Türkiye’de özel sektöre dijital dönüşümde de liderlik ederek geleceği daha güçlü karşılayacağız. Koç Topluluğu, sürekli değişebilen koşullara uygun kararları alarak riskleri yönetip fırsatlardan istifade ederken, uzun vâdeli stratejik odağından da taviz vermeyecektir. Koç Topluluğu, tüm Türkiye’nin değeridir, itibardır. İkinci asrımızda da Türkiye ile birlikte büyümeye devam edeceğiz.

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU
BAŞKAN VEKİLİ ALİ Y. KOÇ:
“BUGÜNE KADAR
BAŞARILANLARI BİLİYOR,
KURULAN HAYALLERİN
GERÇEKLEŞECEĞİNE
YÜREKTEN İNANIYORUZ”

Ali Y. Koç, Topluluğun 95 yıl boyunca gerek Türkiye’de gerek küresel ekonomide belirsizliklerin yaşandığı günlerde dahi yatırımlarına ara vermediğini, bu anlayışın gelecek yıllarda da aynı şekilde devam edeceğini belirtiyor.

Koç Topluluğu, tarihi boyunca, en zorlu zamanlarda dahi yatırımlarını, ülke ekonomisine fayda sağlamayı sürdürdü. Koç Topluluğu’nun Türkiye ekonomisindeki 95 yıllık konumuyla ilgili neler söylemek istersiniz?

Koç Topluluğu’nun bugünlere uzanan tarihi, henüz filizlenme aşamasında olan Cumhuriyetimizin 3’üncü yılında, 1926’da başladı. Bugüne kadar geçen 95 yılda da gerek ülkemizde gerek küresel ekonomide belirsizliklerin yaşandığı günlerde dahi “Gücümüzü aldığımız Türkiye ekonomisine güç katmak” düsturuyla istikrarlı bir şekilde büyümemizi sürdürdük.

Bizler, kurucumuz merhum Vehbi Koç’tan, attığımız her adımın ve yaptığımız tüm işlerin ülkemiz yararına olması gerektiğini öğrendik. Onun “Ülkem varsa ben de varım. Demokrasi varsa hepimiz varız” sözünü faaliyetlerimizin merkezine yerleştirdik. Vatan sevgisi ile Cumhuriyete ve geleneklerimize bağlılığımızla ondan devraldığımız bayrağı büyük bir gururla taşıyor ve ülkemiz için yatırımlarımızı sürdürüyoruz. Damarlarımıza işleyen memleket sevgisi, çok çalışma gayreti, kurumsallaşmaya verdiğimiz önem, iş ahlakı, hep daha iyi olma tutkusu, ülkemize ve insanlığa faydalı olma amacı faaliyetlerimizde yolumuza ışık tutmaya

devam ediyor. 95 yıllık süreçte ülkemizin en büyük şirketler topluluğu olabildiysek, ülkemiz ve insanımız sayesinde, çalışanlarımızın, bayilerimizin, yurt içi ve yurt dışı iştiraklerimizin desteği ile bunu başardık.

“Allah’tan bütün dileğim, kurduğum bu müessesenin devamlılığının sağlanması, iş imkânı yaratması, vergi vermesi ve bizden sonra geleceklere örnek olmasıdır.”

Merhum Vehbi Koç, geleceğe dair umutlarını bu sözlerle ifade etmişti. Örnek bir kuruluş olmak, istihdam yaratmak Koç Topluluğu açısından neler ifade ediyor?

Koç Topluluğu olarak, daha iyi, daha müreffeh, daha istikrarlı, daha mutlu, kısacası potansiyelini aşan bir Türkiye için hepimizin sorumlulukları olduğuna inanıyoruz. Bu inançla güçlü stratejik ortaklıklar ile yurt içi ve yurt dışında önemli başarılar elde ediyoruz. İş ortaklarımızdan aldığımız güç ve tüm çalışanlarımızın kararlılığıyla hedeflerimize ulaşmak için çalışıyoruz. Bu çaba da örnek başarıları ve yeni istihdam alanlarını beraberinde getiriyor.

Merhum büyüğümüz Vehbi Koç’un hedef ve ilkelerinde de yer verdiği üzere Koç Topluluğu olarak en önemli sermayemizin insan kaynağımız olduğuna inanıyoruz. En iyi yetenekleri

"Yaklaşık 18 bini yurt dışında olmak üzere 100 bine yakın kişiye istihdam sağlamanın mutluluğunu ve gururunu yaşıyoruz."

Topluluğumuza çekmeyi ve istihdam etmeyi hedefliyoruz. Zira bizler ülkemizin, büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün istikametini çizdiği muasır medeniyet seviyesine bizzat kendi insanımızın gayretiyle ulaşacağından kuşku duymuyoruz. Bugüne kadar çağdaş bir Türkiye için çalışırken de en önemli destekçimiz ve güven kaynağımız ülkemiz ve çalışanlarımız oldu. Günümüzde yaklaşık 18 bini yurt dışında olmak üzere 100 bine yakın kişiye istihdam sağlamanın mutluluğunu ve gururunu yaşıyoruz. Zira onlar, işimizin doğasında bulunan zorlukları göğüslemek ve yoğun rekabetle baş etmek konusunda her zaman büyük başarılar gösterdiler. İnsan kaynağına verdiğimiz önemin bir neticesi olarak, dünyanın önde gelen yayınlarından Forbes'un yayınladığı "Dünyanın En İyi İşverenleri" listesinde 4 yıldır ülkemizi başarıyla temsil etmeyi sürdürüyoruz. Bu vesileyle bugüne kadar, farklı kademelerde Topluluğumuza emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarımıza ve destekleri için kıymetli ailelerine yürekten teşekkür ediyorum.

Koç Topluluğu yönetim esaslarını; eşitlik, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi ilkelere göre şekillendiriyor ve dönemin gereksinimlerini göz önüne alarak sürekli kendisini yeniliyor. Topluluğun sahip olduğu ilke ve değerlerin kurumsal yönetime katkılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Koç Topluluğu'nu Türkiye ekonomisinin en büyük itici gücü hâline getiren ve başarıya taşıyan temel unsurların başında, Koç Ailesi'nin sahip olduğu ve bizlere de aşıladığı değerler ile kurumsal yönetime verilen önem gelir. Topluluğumuzun çeşitli alanlarda faaliyet göstererek hızla gelişmesi, bu çeşitlilik ve büyümeye uygun bir ortamın oluşturulmasıyla, kurumsallaşmayla doğrudan ilgilidir. 95 yıl boyunca şeffaflık, hesap verebilirlik

ve adalet yönetim anlayışımızın ana unsurları olmuştur. Paydaşlarımızla olan ilişkilerimizde de bu unsurlar bizim için vazgeçilmezdir. Bu noktada sizin de belirttiğiniz gibi dönemin ihtiyaçlarını gözeterek kendimizi yeniliyor, tüm paydaşlarımız için güven duygusunu güçlendirecek adımlar atmaya sürdürüyoruz. Topluluğumuzun temelinde var olan ilke ve değerler de kurumsal yönetim uygulamalarımızı, çağın ve koşulların gerektirdiği en ileri düzeye taşımamızı öğütüyor. Örneğin, yakın bir zaman önce hayata geçirdiğimiz, Koç Holding Hukuk ve Uyum Müşavirliği nezdinde tasarlanan Uyum Programı, şeffaflık açısından yer aldığımız güçlü konumu çok daha ileri bir boyuta taşıyor. Yasal mevzuatlara, etik ilkelere ve politikalarımıza uyum süreçlerinin yeni koşullara göre uyarlandığı evrensel ilkeleri savunan bu program, Koç Topluluğu çalışanlarının katıldığı anketler dikkate alınarak oluşturuldu. Koç Topluluğu Etik İlkeleri de Uyum Programı kapsamında güncellendi. Bu sayede Koç Topluluğu şirketleri, çalışanları, Topluluk adına hareket edenlere ve iş ortaklarına yol göstermeyi ve rehberlik etmeyi amaçlıyoruz. Koç Topluluğu'nun sürdürülebilir iş başarısının ve toplumsal itibarının temelinde de kendini sürekli yenileyen ve öncü olmasını sağlayan bu yaklaşımın yattığına inanıyorum.

Bir süredir "paydaş kapitalizmi" konusu dünyanın gündeminde. Siz ise yıllar önce kapitalizmin yeniden tanımlanması gerektiğini söylemiş ve bu konuyu da ülke gündemine taşımıştınız. Bu açıdan baktığınızda dünyanın içinden geçtiği bu dönemi nasıl yorumluyor, Topluluğun bu konudaki hazırlıklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bugüne kadar pek çok kez ifade ettiğim gibi 21'inci yüzyılın sorunlarını, 20'nci yüzyıl anlayışı ve kurumlarıyla çözemeyiz. Büyümeden elde

edilen kazanımlar, toplumun tüm kesimlerine fayda sağlayacak şekilde yaygınlaştırılmalı ve sosyal kalkınmaya hizmet etmeli. Ekonomik açıdan sürdürülebilirlik artık yetmiyor, sosyal açıdan da sürdürülebilirliği sağlamak gerekiyor. Bu da ancak ekonomik ve sosyal politikaların bir arada gözetilerek tasarlanması ile gerçekleşebilir. Başka bir deyişle kapitalizmin kendini yeniden keşfetmesi, yeni bir dinamizm ortaya koyarak dünyamızı daha ileriye taşıyacak bir yapıya dönüşmesi gerekiyor. Bu açıdan Dünya Ekonomik Forumu'nun paydaş kapitalizmi konusundaki vizyonunu, daha sürdürülebilir ve eşitlikçi bir geleceğe ulaşmak adına çok önemli buluyorum. Koç Holding'in Dünya Ekonomik Forumu tarafından imzaya açılan "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri"ni kurumsal raporlamalarında kullanacağını taahhüt eden Türkiye'deki ilk şirket olması ile de gurur duyuyorum. Bu taahhüt çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim (ESG) alanlarındaki performansımızı ve ilerlememizi şeffaf bir şekilde paylaşmamıza katkı sağlarken; sürdürülebilirlik vizyonunu tüm iş stratejimize, operasyonlarımıza ve kurumsal beyanlarımıza dâhil etme konusundaki kararlılığımızın bir yansıması oldu. Bu gelişmeden hareketle, dünyanın gündemine henüz gelmiş olan ESG kavramının Koç Topluluğu'nun sahip olduğu ve yıllardır itina ile koruduğu ilkelerin de temelini oluşturduğunun ve bizler için pek de yeni olmadığını altını çizmek isterim. Netice itibarıyla iş dünyası olarak, odağına insanı koyan çözümlerin arayışında üzerimize düşenleri yerine getirmemiz gerektiğini tekrar ifade ediyorum. Koç Topluluğu bünyesinde de bu bakış açısına sahip değerli markaların, kendisini hizmete ve gelişime adanmış kurumların olması ise geleceğe umutla ve güvenle bakmamızı sağlıyor.

Koç Topluluğu'nun 100. yılını tamamlayarak ikinci asrına adım atmasına sayılı yıllar kaldı. Topluluğun yeni yüzyılı ve geleceği hakkında neler söylemek istersiniz?

Dünya çok hızlı değişiyor. Bugün, özellikle de Covid-19 pandemisiyle yaşanan süreci kimsenin öngöremediği ortadayken, değişimin bu baş döndürücü hızında yeni çıkarımlarda bulunmak da giderek zorlaşıyor. Etrafımızda en kıymetli varlığın bilgi olduğu bir dijital ekonomi inşa ediliyor. Başkalarının sandığımız meseleler her geçen gün gelip bizi etkiliyor. Gelecek, hızla değişen ve giderek karmaşıklaşan yeni dünyayı anlayanların, trendleri önceden görüp yön verenlerin olacak. Topluluk şirketlerimizin geleceği şekillendirenler arasına ismini yazdırmayı sürdüreceğinden eminiz. Zira bugüne kadar başarıları biliyor, kurulan hayallerin gerçekleşeceğine de yürekten inanıyoruz. Elbette gidecek daha yolumuz, yapacak işlerimiz var. Geçmişimizden aldığımız güç ve geleceğe olan inancımızla, yolumuza rekabetin en önünde devam edeceğimize güvenimiz tam. Hedefimiz, başarılarımızla dünya çapında örnek oluşturmak, ülkemiz için de gurur kaynağı olmaktır. Bizler uzun vadeli başarının kısa yolu olmadığını biliyoruz, bu bilinçle tüm faaliyetlerimizde kalıcı başarılar elde etmek için sürekli kendimizi yeniliyoruz. Yenilikçi olmak, fark yaratmak ve hep önde koşmak, başarı için olmazsa olmaz. Bu kapsamda da faaliyet gösterdiğimiz her sektörde uzun vadeli bir bakış açısı ile, teknoloji ve inovasyona yatırım yaparak, ülkemiz için yarattığımız katma değeri sürekli artırmayı ve rekabet gücümüzü geliştirmeyi hedefliyoruz. Bu nedenle bugüne kadar yaptığımız gibi gelecekte de ülkemize olan sonsuz inancımızla, kendi yeteneklerimize de güvenerek, yatırım yapmaya kararlıkla devam edeceğiz.

"Elbette gidecek daha yolumuz, yapacak işlerimiz var. Geçmişimizden aldığımız güç ve geleceğe olan inancımızla, yolumuza rekabetin en önünde devam edeceğimize güvenimiz tam."

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU ÜYESİ
CAROLINE N. KOÇ:

“TOPLUMSAL CİNSİYET
EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI
YÖNÜNDEKİ ÇALIŞMALARIMIZI
ÇOK ÖNEMLİ BULUYORUM”

Koç Topluluğu'nun toplumsal cinsiyet eşitliği yolundaki ulusal ve uluslararası platformlardaki çalışmalarının önemine değinen Caroline N. Koç; Topluluğun üstlendiği sorumluluk ve ortaya koyduğu çaba ile oluşan farkındalığın çok değerli olduğunu söylüyor.

Eğitimden spora, sanattan sağlığa Koç Topluluğu 95 yıl boyunca toplumsal çalışmaları gündeminin hep üst sıralarında tuttu. Topluluğun bu yöndeki çalışmalarının Türkiye'nin geleceğine yaptığı katkıyı nasıl değerlendiriyorsunuz?

100. yılımıza, hem ülkemizde hem de küresel alanda üstlendiğimiz sorumluluklarımızı artırarak girmeye hazırlandığımız için büyük bir mutluluk ve heyecan duyduğumu ifade etmek istiyorum. Hepimizin çok iyi bildiği gibi; "Ülkem varsa ben de varım" vizyonu, ülkemize hizmet etmenin sadece ekonomik alanla sınırlı olmadığını, toplumsal konularda sorumluluk almamız gerekliliğini de net olarak ortaya koyuyor. İşte 95 yıldır devam eden toplumsal fayda sağlama yaklaşımımızın özünü de bu yaklaşım oluşturuyor.

Hiç şüphe yok ki; toplumsal sorunların çözümü uzun soluklu bir çaba gerektiriyor. Eğitimden spora, sanattan sağlığa kadar hayata geçirdiğimiz tüm projelerimizde bu temel gaye ile hareket ediyoruz. Ben de bu çabanın önemine ve devamlılığına canı gönülden inanıyor, ülkemiz için duyduğumuz sorumluluğu bir aile geleneği olarak yeni kuşaklara aktarmayı çok önemsiyorum. Elbette hem Topluluğumuz hem de ülkemiz adına bu sorumluluğun en önemli ve ilk adımı

Vehbi Koç Vakfı'nın kuruluşuyla atıldı. Vehbi Koç Vakfı, geçmişten günümüze Ülkemizin toplumsal kalkınmasını hızlandıran çok değerli projeler hayata geçirdi.

Bu vesileyle sevgili eşimin adını taşıyan Mustafa V. Koç Spor Ödülü'ne de kısaca değinmek istiyorum. Mustafa, sporun birleştirici gücüne inanır; dostluğu ve dayanışmayı pekiştirmesini çok önemserdi. Vefatının ardından hayata geçirilen bu ödül ile daha çok gencimizin sporu ve olimpiik değerleri bir yaşam tarzı olarak benimsemesini sağladığımızı, Türkiye'den uluslararası sporcular çıkmasını teşvik ettiğimize ve yeteneği olan gençlere ilham verdiğimizimize inanıyorum.

Koç Topluluğu, ikinci yüzyılında da küresel vizyon ve hedefleri doğrultusunda gerek ekonomik gerekse toplumsal kalkınmanın itici gücü olmayı, ülkemize değer sağlamayı sürdürecektir. Çünkü inanıyorum ki; arzuladığımız refah ve kalkınma sadece ekonomik büyüklükle değil, kültürel zenginlikle, doğaya ve çevreye saygıyla, sportif atılımlarla, sanat sevgisiyle, eğitim kalitesiyle elde edilebilir.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve bu bağlamda kadının iş yaşamındaki rolü, dünyada ve Türkiye'de gün geçtikçe daha çok önem atfedilerek gündeme geliyor.

"Koç Topluluğu, küresel vizyonu ve hedefleri doğrultusunda gerek ekonomik gerekse toplumsal kalkınmanın itici gücü olmayı, ülkemize değer sağlamayı sürdürecektir."

Bu konuya hassasiyetle yaklaşan bir isim olarak Koç Topluluğu'nun bu alandaki çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Birleşmiş Milletler'in, küresel etki liderleri arasında yer aldığımız HeForShe hareketinin de vurguladığı gibi, toplumsal cinsiyet eşitsizliği yalnızca kadınları değil, tüm toplumu ilgilendiren bir insan hakları ihlali.

Hâl böyleyken; toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yolunda ulusal ve uluslararası platformlardaki savunuculuk çalışmalarını çok önemli buluyorum ve eşitlik merkezli bir yol haritasını tüm dünyanın benimsemesi dışında bir seçenek olmadığını düşünüyorum. Zira kadınların her alanda güçlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması dünyanın geleceğine yönelik en umut verici yatırımlardan biri olacak.

2015 yılında Sevgili Mustafa'nın HeForShe hareketine dâhil olması toplumsal cinsiyet eşitliği meselesinde Koç Topluluğu açısından bir milat oldu. Mustafa, HeForShe hareketinin küresel liderleri arasına girerek büyük bir savunuculuk görevi de üstlendi. "Kadın erkek eşittir çünkü insan insana eşittir" dediğinde, gelecek nesillerin eşit haklara sahip şekilde yetişmesine herkesin katkıda bulunabileceğini de vurguluyordu.

HeForShe ile birlikte "Ülkem İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" projesinin Koç Topluluğu genelinde yaygınlaşması da çok değerli bir diğer adım oldu. Sevgili Ömer M. Koç'un liderliğinde Topluluk olarak toplumsal cinsiyet eşitliği yolunda güçlü bir duruş sergilemeyi ve bu alanda çözümün bir parçası olmak için çalışmayı sürdürüyoruz.

"Eğitimden spora, sanattan sağlığa kadar gösterdiğimiz çabanın devamlılığına inanıyor, ülkemiz için duyduğumuz sorumluluğu bir aile geleneği olarak yeni kuşaklara aktarmayı çok önemsiyorum."

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından kurulan ve önümüzdeki 5 yıl boyunca toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarına yön verecek "Nesiller Boyu Eşitlik Forumu" kapsamında Koç Holding, teknoloji ve inovasyon alanındaki çalışmalara öncülük etmek üzere seçildi. Koç Holding'in bu yeni görevle aldığı sorumluluk, sadece ülkemiz için değil tüm dünya için büyük bir önem taşıyor. Elbette toplumsal cinsiyet eşitsizliği bugün halen en temel ve en acil çözülmesi gereken sorunlardan biri olarak karşımızda duruyor. Ancak geriye dönüp baktığımızda HeForShe hareketi ile Koç Topluluğu'nun üstlendiği sorumluluk ve ortaya koyduğu çaba ile oluşan farkındalığın çok değerli olduğuna inanıyorum.

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU ÜYESİ
İPEK KIRAÇ:

“DEVRALDIĞIMIZ DEĞERLER
VE GÜÇLÜ VİZYONUMUZLA
GELECEĞE BİRLİKTE
HAZIRIZ”

Topluluğun 95 yıldır başardıklarının, insan ve toplum odaklı yaklaşımın kıymetini gözler önüne serdiğini söyleyen İpek Kıracı, “Biz de aynı bilinçle, yeni bir asra doğru umutla yürüyeceğiz” diyor.

Koç Topluluğu'nun kurucusu merhum Vehbi Koç'la özdeşleşen Topluluk değerleri 95 yılda kuşaktan kuşağa aktarıldı. Bugün ise bu sorumluluk sizlerde. Sizin için Topluluk değerlerinin taşıdığı anlamı ve bu değerleri geleceğe taşıma sorumluluğunun önemini kısaca özetler misiniz?

Koç Topluluğu'nun 1926 yılında başlayan hikâyesine 95 yıl boyunca, Türkiye'nin hem ekonomik hem toplumsal kalkınmasını gözeterek emekle, cesaretle, umutla oluşturulan değerler eşlik etti. Yöneticilerinden çalışanlarına tüm şirketler, bayiler Koç Topluluğu'nun hikâyesinin Türkiye'nin hikâyesi olduğu bilinciyle, büyük bir azim ve kararlılıkla Topluluğu bugünlere taşıdı. Bizden önceki kuşaktan; ülkemiz için durmaksızın çalışma azmini, attığımız her adımda toplum için en yüksek faydayı gözetme hassasiyetini, geçmişten aktarılan değerleri yarınlara taşıma anlayışını, parlak bir gelecek oluşturmak için öncü bir vizyon kurgulama yeteneğini, içinde yaşadığımız çevreyi, gezegeni koruma duyarlılığını teslim aldık. Bu değerlerin tümünü, koşulların gerektirdiği biçimde yenileyerek ve pekiştirerek korumanın gururunu yaşıyoruz.

Taşıdığımız büyük sorumluluğun bilincindeyiz. Aslında yıllar sayı olarak değişse bile, insan için önemli olan değerler aynı şekilde var olmaya devam ediyor. Merkezine “insan”ı alan bir Topluluk olarak, yine en büyük sorumluluğumuz, değişmez değerlerimize sahip çıkmak olacaktır. Topluluğun 95 yıldır başardıkları, insan ve toplum odaklı yaklaşımın kıymetini gözler önüne serdi. Biz de aynı bilinçle, yeni bir asra doğru umutla

yürüyeceğiz. Devraldığımız değerler ve güçlü vizyonumuzla geleceğe birlikte hazırız.

Koç Topluluğu geçmişten bu yana kadınların iş hayatındaki yerini önemseyerek, bu doğrultuda her kademede kadınlara eşit imkânlar sağladı. Özellikle son yıllarda da öncülük ettiği projelerle bu konuda toplumsal bir farkındalık yaratılmasına da ön ayak oldu. Siz, kadınların iş hayatındaki yerini güçlendirmek açısından Koç Topluluğu'nun rolünü ve çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yaşamın her alanında toplumsal cinsiyet eşitliğini önemsiyor ve bunun kapsamını tüm iş dinamiklerimize taşımaya çalışıyoruz. Kadınların iş hayatındaki varlığının güçlenmesi, bu eşitliğin sağlanması için önümüzdeki yıllarda önemini sürdürmeye devam edecek. Koç Topluluğu, toplumsal cinsiyet eşitliğinde öncü adımlar atarak bu konunun toplum gündeminin üst sıralarına taşınmasına, geniş kitlelerce ele alınmasına katkıları sundu. Bu, hiç kuşkusuz canlı ve devamlılık içeren bir süreç ve sürekli bir gayret gerektiriyor. Topluluğumuz, uzun yıllardır toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda öncü çalışmalar yürütüyor. Bu öncü rol, bizler için gelecekte bu alanda belirleyeceğimiz hedeflerde çitayı çok daha yükseklere çıkarma yolunda itici bir güç oluşturuyor.

Koç Holding'in Yönetim Kurulu'nda en az yüzde 30 oranında kadın üye bulundurma taahhüdünün Topluluk şirketlerine yönelik olarak da genişletilmesi hedefi, bu kapsamda öncü

"Koç Topluluğu, toplumsal cinsiyet eşitliğinde öncü adımlar atarak bu konunun toplum gündeminin üst sıralarına taşınmasına katkılar sundu."

olarak değerlendirilebilecek bir adım. Koç Topluluğu birbirine güçlü halkalarda bağlanmış, çok sayıda yapılanmayı içeriyor ve bir girişim halka halka tüm katmanlara yayılıyor. Toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde üzerinde hassasiyetle durduğumuz kadının iş hayatındaki konumu, hep birlikte yaptığımız çalışmalarla güçleniyor. Bu noktada, Koç Topluluğu'nun bugünlere gelmesi için var gücüyle çalışan, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal gelişimine katkı sağlamak için elini taşın altına koyan, iş hayatındaki kadınlara ilham veren başta annem merhum Suna Kıraç olmak üzere Koç Topluluğu'nun 95 yılı boyunca görev yapmış tüm kadınlara da buradan teşekkürlerimi sunmak isterim. Onların cesaretle yaktığı meşale, yeni nesillerin yolunu aydınlatmaya devam edecek.

Koç Topluluğu kuruluşundan itibaren yalnızca ekonomik değil toplumsal kalkınmaya destek için de çok önemli projeleri hayata geçirdi. Siz de eğitimden hayvan haklarına kadar çok geniş bir alanda pek çok sosyal çalışmanın içinde yer alıyorsunuz, önemli sorumluluklar üstleniyorsunuz. Topluluğun geleceği açısından sosyal alanda gerçekleştirilen çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bizden evvelki kuşaklardan teslim aldığımız değerlerden bahsederken ifade ettiğim gibi, sosyal sorumluluk çalışmaları Topluluğumuzun ajandasında sarsılmaz ve özel bir konuma sahip. Eğitimden sanata, sağlıktan çevreye, hayvan haklarına kadar bu çalışmalar farklı kulvarlarda ve çok yönlü olarak yürütülüyor.

Bu anlamda eğitim en çok önem verdiğimiz konulardan biri. Çünkü biliyoruz ki, bir toplum eğitilmiş insanların omuzlarında yükselir, refaha, daha aydınlık günlere kavuşur. Eğitimde fırsat eşitliğine inanıyor ve bu motivasyonla faaliyetler yürütüyoruz. Özellikle eğitim

olanakları sınırlı olan çocuklara ve gençlere imkân sunacak çalışmalara ağırlık veriyoruz. Dünya hızla değişiyor, Ülkemizin de bu değişimde geri kalmaması, çağdaş bir ülke olarak ilerleyebilmesi, çocuklara ve gençlere sunulan eğitim fırsatları ve kalitesinin sağlam bir çizgide tutulmasını elzem kılıyor. Biz de Topluluk olarak Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) gibi engelleri aşan, cesur yapılanmalarla, diğer sosyal alanlarda olduğu gibi toplumun geleceği öğrencilere el uzatıyor, onlarla, hayal ettikleri yarınlara ulaşmaları yolculuğunda birlikte yürüyoruz.

Sosyal çalışmalarımızı çok yönlü olarak sürdürdüğümüzü ifade ettim. Yine bu kapsamda sokak hayvanları için başlattığımız SemtPati projesi de, tüm canlıların yaşam hakkına duyarlılığımızın bir sonucu olarak doğdu. Koç Sistem'in desteğiyle geliştirdiğimiz projeye sokak hayvanlarıyla uyum, sevgi ve güven içinde yaşanacak örnek mahalleler oluşturmayı hedefledik ve bu hedefimiz doğrultusunda epeyce yol aldık.

Bugün, Koç Topluluğu'nu geleceğe taşıyacak kuşak içerisinde görev alıyorsunuz. Topluluğun yarınlara dair neler söylemek istersiniz?

Koç Topluluğu'nun sosyal girişimleri, özünde var olan toplum odaklı anlayışından aldığımız güçle, gelecek asrında da aynı kararlılıkla sürecek. 100. yaşımıza yaklaşırken, gelecek günlerde de bu bilinci geliştirerek taşımanın hem sorumluluğunu hem de heyecanını taşıdığımı belirtmek isterim. Topluluğumuz her zaman olduğu gibi faaliyet gösterdiği sektörlerde öncülük yaparken, ülkemizin gelişmesine katkıda bulunmayı sürdürecektir. Bizler, dijitalleşen dünyanın gerçekliklerine, ritmine ve yenilikçi doğasına Topluluk olarak aşinayız. Çevre, insan ve toplumsal refahı merkezine alan sürdürülebilir yaklaşımlarımızla, geleceğe birlikte hazırız.

KOÇ HOLDİNG CEO'SU
LEVENT ÇAKIROĞLU:

“KÜRESEL GÜCÜMÜZÜ DAHA
DA ARTIRIRKEN, STRATEJİK
VE YENİLİKÇİ HAMLELER İLE
TOPLULUĞUMUZU GELECEĞE
TAŞIMAYI HEDEFLİYORUZ”

---

95. yılında Koç Topluluğu'nun yurt dışında 60'tan fazla üretim tesisi ve pazarlama şirketi bulunduğunu, Topluluğun ofislerinde 49 farklı dilin konuşulduğunu belirten Levent Çakıroğlu, küresel güçlerini daha da yükseğe taşıma hedefinde olduklarını ifade ediyor.

Koç Topluluğu 95 yıl boyunca hem dünyanın hem ülkemizin çok farklı dönemlerine şahit oldu ve sahip olduğu uzun vadeli stratejilerle hep güçlü kalmayı başardı. İkinci yüzyıla da aynı güçle girmek için yeni dönemde Topluluğun stratejik öncelikleri neler olacak?

Öncelikle Topluluğumuzun 95'inci yılını kutlayarak sözlerime başlamak isterim. Koç Topluluğu'nun 95'inci yılını kutluyor olmak büyük bir gurur ve çok önemli bir sorumluluk. Koç Topluluğu, neredeyse bir asırdır güçlenerek büyürken, koşullar ne olursa olsun ülkemiz için en iyisini hedeflemekten, ilkleri başarmaktan, üretmekten bir an dahi vazgeçmedi. Kurucumuz merhum Vehbi Koç, döneminin çok ilerisinde bir bakış açısına, çok stratejik bir vizyona, özü değerlerle ve memleket sevgisiyle örülmüş bir gelecek yaklaşımına sahipti. Topluluğumuzun DNA'sını oluşturan bu yaklaşım, bugün halen değerli mirasımız olarak yolumuzu aydınlatmayı sürdürüyor. Bu vesileyle merhum Vehbi Koç başta olmak üzere, 95 yıl boyunca ilmek ilmek örülen bu başarı öyküsüne emek veren, katkı sağlayan herkesi saygıyla ve şükranla anıyorum. Dünyamız birçok politik, ekonomik, teknolojik ve toplumsal gelişmeye sahne oluyor. Hızlı değişimin getirdiği belirsizlikler ve dalgalanmalar her geçen gün daha da artıyor. Pandemi

şartlarında da bir kez daha yaşayarak gördük ki; her türlü koşulla başa çıkmanın tek yolu değişimi yöneten, değişimi kucaklayan ve değişime liderlik eden bir kültür oluşturmaktan geçiyor. Küresel bir vizyona sahip olan Topluluğumuzda 100 bini aşkın çalışanımız var. Türkiye'nin en büyük sanayi ve hizmetler topluluğuyuz. Yurt dışında ise 60'tan fazla üretim tesisi ve pazarlama şirketimiz bulunuyor. Ofislerimizde 49 farklı dil konuşuluyor. 34 farklı para birimiyle iş yapıyoruz. Topluluğumuzun uzun vadeli değer yaratma hedefiyle faaliyetlerine ve yatırımlarına devam etmesini mümkün kılan bir kurumsal yönetim yapısına sahibiz. Böyle büyük bir yapıyı yönetirken, değişim dinamiklerinin getirdiği tehditleri bertaraf etmek ve fırsatları da herkesten önce görüp hızla değerlendirerek rekabet gücümüzü artırmak zorundayız. Bunun için gerekli kurumsal yetkinliklerimizi geliştirerek Topluluğumuzu geleceğe taşıma vizyonuyla kapsamlı bir "kültürel dönüşüm" programı yürütüyoruz. Bu program kapsamında, her biri sonuçları itibarıyla kısa sürede büyük başarı yakalayan dijital dönüşüm, sıfır bazlı bütçeleme, çevik yönetim, inovasyon ve kurum içi girişimcilik gibi iddialı ve etkili inisiyatiflerimiz bulunuyor. Geleceğimizi yenilikçi stratejiler üzerine inşa

"Topluluğumuzun uzun vadeli değer yaratma hedefiyle faaliyetlerine ve yatırımlarına devam etmesini mümkün kılan bir kurumsal yönetim yapısına sahibiz."

etmeyi önceliklendiriyoruz. Ölçeğini küresel pazarlar olarak belirleyen lider bir Topluluk olarak, sürekli yeni hedeflerle ilerlediğimiz bir yolculuk içerisinde olduğumuzu söyleyebilirim. Yürüttüğümüz tüm projelerde çitayı küresel rekabeti esas alarak belirliyoruz. Hep daha iyisini başarabilmek için de kültürel dönüşüm perspektifimizi çağın gereklerine göre şekillendirerek sürdürmeyi hedefliyoruz. Yurt içindeki başarılarımızı yurt dışına taşıma, stratejik ve yenilikçi hamleler ile büyüme ve küresel gücümüzü daha da artırma hedefimizi ancak bu şekilde gerçekleştirebiliriz inancındayım. Diğer yandan, geçmişte olduğu gibi bugün de işimizi büyütürken, insanı odağına alan, dünyayı ve toplumu gözetken bir yaklaşımla hareket etmeye özen gösteriyoruz. Çünkü iş modelimizin odağında uzun vadeli, sürdürülebilir değer yaratmak arzusu yatıyor. Çalışma arkadaşlarımız başta olmak üzere, tüm paydaşlarımızla kurduğumuz güvene dayalı uzun soluklu iş birliklerinin temelini bu anlayışımızın oluşturduğunu söyleyebilirim. Çalışma şeklimizden iş yapışımıza, toplumsal yatırımlarımızdan iklim krizi ile ilgili attığımız her adıma kadar, dünyadaki hızlı değişim sürecinin bir parçası olmaya, Topluluğumuzu küresel liderler arasına taşıyacak çalışmalarını hayata geçirmeye odaklanıyoruz.

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim konularında son dönemlerde artan bir hassasiyet söz konusu... Koç Topluluğu ise kuruluşundan bu yana, henüz bu kavramlar bu denli dillendirilmemişken, birçok öncü çalışmayı hayata geçirdi. Topluluğun 95 yıllık yolculuğunu bu kapsamda nasıl değerlendirirsiniz?

Koç Topluluğu'nun uzun soluklu başarısının ardında ülkemizin toplumsal ve ekonomik kalkınmasını önceliklendiren bir bakış açısı yatıyor. Kurucumuz merhum Vehbi Koç'un "Ülkem varsa ben de varım" düsturu bu yaklaşımın en net özetidir. Koç Topluluğu'nun kuruluşundan itibaren gerçekleştirdiği yatırımlara, büyüme hamlelerine bakacak olursanız, her birinin ardında sorumlu vatandaşlık bilinci, insani ve eşitlikçi bir dünya vizyonu görürsünüz.

Bugün ESG denilen çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim yaklaşımı özünde küresel sorunlar karşısında tüm kurumlara ve bireylere sorumluluklarını hatırlatıyor. Nihayetinde toplumsal, çevresel ve sosyal sorunların çözümünde özel sektör, sivil toplum, devlet ve uluslararası kuruluşların ortak çalışması gerekiyor. Karmaşık meselelerin, küresel ve kapsamlı çözümler beklediği bir dönemden geçiyoruz.

Biz Koç Topluluğu olarak 95 yıldır toplumsal pek çok meselenin çözümünde sorumluluk alarak hareket ettik. Örneğin 2006 yılında başlayan "Ülkem İçin" pek çok önemli alanda hayata geçirdiğimiz projeler ile Koç Topluluğu'nun ESG yolculuğundaki çok büyük bir dönüm noktası olmuştur. Elbette her dönem yeni konuları karşımıza çıkarıyor ve üstümüze farklı sorumluluklar yüklüyor. Zira hep vurguladığım gibi Topluluğumuzun geleceğini içinde yaşadığımız toplumun ve dünyanın geleceğinden ayrı düşünemeyiz. Bu nedenle iklim değişikliği ve sürdürülebilirlikle ilgili dünyayı etkileyen konuları her zaman gündemimizin en üst sıralarında tutuyoruz. Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetimle ilgili konuların gerçek anlamda risk ve fırsatlar barındırdığını

göz önüne alarak, bu konuları uzun vadeli bakış açısıyla iş modelimizin bir parçası olarak konumlandırıyoruz. Bu doğrultuda, paydaşlarımızın ihtiyaçlarına paralel olarak belirlediğimiz "Geleceğe. Birlikte" yaklaşımımız gerek iş stratejilerimizi şekillendirmede gerekse operasyonlarımızda bizlere yol gösterici oluyor.

2020 yılında, hiç kuşkusuz, ESG konuları tüm iş dünyasının gündeminde üst sıralara yerleşti. Diğer yandan, en önemli dış ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği, iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında hayata geçirdiği Yeşil Mutabakatı aynı zamanda dijitalleşmeyi hızlandıracak ve istihdamı artıracak ekonomik büyüme modeli olarak konumlandırdı. Burada alınacak kararlar, iş yapış şekillerimizi ve ticari ilişkilerimizi doğrudan etkileyecek nitelikte. Çözümün bir parçası olmak amacıyla Koç Topluluğu olarak Dünya Ekonomik Forumu (WEF) bünyesinde oluşturulan ve 30 küresel şirketin davet edildiği Avrupa Yeşil Mutabakat Eylem Grubu'na dahil olduk. Ülkemizin ve Topluluğumuzun menfaatlerini gözeterek önerilerimizin de dahil edildiği ve WEF'in 2050 yılında "net sıfır karbon hedefi"ni içeren Ortak Bildirisi'ni imzaladık. Yine Dünya Ekonomik Forumu bünyesinde Uluslararası İş Konseyi tarafından oluşturulan "Paydaş Kapitalizmi Göstergeleri"ni kurumsal raporlamalarında kullanacağını taahhüt eden Türkiye'deki ilk şirket olduk. Ayrıca yakın dönemde kültürel dönüşüm programımıza karbon dönüşümünü de ekleyerek programımızı büyütme kararı verdik. Özetle ifade etmem gerekirse; küresel alanda aldığımız her türlü liderliğin hem Topluluğumuzu hem de ülkemizi daha ileriye taşıyacağına inanarak hareket ediyoruz.

Topluluğumuzun 95. yılı vesilesiyle çalışma arkadaşlarımıza, bayilerimize ve tüm diğer paydaşlarımıza vermek isteyeceğiniz en önemli mesaj nedir?

Her zaman ifade ettiğim gibi güvenilirlik, dürüstlük, ilkeli iş ahlâkı, gelecek kuşaklara karşı sorumluluklarımızı yerine getirmek, öncüsü olduğumuz ve vazgeçemeyeceğimiz temel ilkelerimizi oluşturuyor.

Bir yandan Topluluğumuzun kuruluş harcını oluşturan bu değerleri korurken, diğer yandan da yenilikçi ve değişime liderlik eden, farklı coğrafyalardaki faaliyetlerimizle de sürekli zenginleşen kültürümüzü bir araya getirdiğimiz bir çalışma anlayışı ile ikinci yüzyılımıza doğru emin adımlarla yürüyoruz. Çünkü değişmekten korkmuyoruz, kendimize güveniyoruz. Bir asra yakın geçmişimizden aldığımız güçle küresel varlığımızı genişletmek, rekabetçiliğimizi artırmak, teknoloji ve inovasyon kabiliyetlerimizi geliştirmek için var gücümüzle çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Topluluğumuzu bu hedeflere ve geleceğe en büyük sermayemiz olan çalışma arkadaşlarımız ve tüm paydaşlarımızla birlikte taşıyacağız.

Bu vesileyle, kuruluşumuzdan bu yana Yönetim Kurulu Başkanlarımız; merhum Vehbi Koç, Sayın Rahmi M. Koç, merhum Mustafa V. Koç ve Sayın Ömer M. Koç'a, destekleri ile bize daima güç veren Koç Ailesi'ne, hissedarlarımıza, Topluluğumuzun bu günlere gelmesinde emeği geçen büyüklerimize, çalışma arkadaşlarımıza, bayilerimize, tedarikçilerimize ve iş ortaklarımıza canıgönülden teşekkür ediyor, saygıyla anıyorum.

"Güvenilirlik, dürüstlük, ilkeli iş ahlâkı, gelecek kuşaklara karşı sorumluluklarımızı yerine getirmek, öncüsü olduğumuz ve vazgeçemeyeceğimiz temel ilkelerimizi oluşturuyor."

İNANÇ, ÖZVERİ VE DURMAKSIZIN ÇALIŞMAYLA GEÇEN 95 YIL...

...

Koç Topluluğu'nun hikâyesi cesaretin, öngörünün, asla yılmamanın, durmaksızın çalışmanın ve memleket sevdasının hikâyesidir. Kurucu Vehbi Koç'un temellerini çizdiği bu hikâye, kuşaktan kuşağa aktarılır ve her geçen gün daha da gelişir. İşte bugün 95 yılı geride bırakan bu hikâyeden bazı satır başları...

Koç Topluluğu'nun hikâyesi, Türkiye'nin hikâyesidir. Ankara'da küçük bir ticarethanede başlayıp küresel bir güç olmaya uzanan yolculuğu anlatan bu öykü, ülkemizin ticaret ve sanayi alanındaki "ilk"lerinin neredeyse özetidir. Türkiye geliştikçe Koç Topluluğu büyür. 95 yılı geride kalan bu hikâyenin baş kahramanı Vehbi Koç olsa da bütün bu zaman dilimi boyunca Topluluğa omuz verenlerin, bayrağı

devralıp yukarıya taşıyan yöneticilerin, fedakârlıkla çalışan milyonlarca kişinin değerli katkılarıyla bugünlere geldiği, önemli bir gerçektir. İkinci yüz yılına adım adım yaklaşan Koç Topluluğu'nun 95 yıllık öyküsünde dönemler boyunca öne çıkan kilometre taşlarını ve bu esnada Türkiye ve dünyada neler olup bittiğini kısaca hatırlayalım...

1920'ler

Yeni başkentte bir cesur yürek

Birinci Dünya Savaşı yıllarında yorgun düşmüş topraklarda, Anadolu bozkırında henüz küçük bir kasaba olan Ankara...

Acıların, yoklukların damga vurduğu yıllar... Bu zorlu dönemde, 1917 yılında henüz 16 yaşında ve ailenin tek erkek çocuğu olan Vehbi Koç, babasına ait olan bakkal dükkânında çalışmaya başlar. Osmanlı toprakları işgal edilip ardından Kurtuluş Savaşı başladığında sıkıntılar daha da ağırlaşmıştır. Yaşanan bu zorlu döneme tanıklık eden genç Vehbi'nin içinde ise her şeye rağmen geleceğe dönük umut ve inanç vardır.

Savaşlar dönemi sona erip bağımsızlık kazanıldığında, küllerinden yeniden doğan Türkiye Cumhuriyeti'nde bütün dikkatler ekonomik ve sosyal kalkınmaya çevrilir. Umut ve hayallerin gerçeklik

kazanması için uygun ortam oluşmaya başlar. Genç ve bağımsız Türkiye yaralarını saracaktır, kalkınacaktır. Ankara'nın başkent ilan edilmesiyle, şehirde hızlı bir imar ve yapı ortamı doğmuştur. Olup bitenleri büyük bir dikkatle izleyen Vehbi Koç ise işlerini yeni ürünlerle geliştirmeye başlar.

Dükkân giderek büyümeye başlamıştır ve onun aklında "aynı işi yapanlar arasında adını duyurmak, yeni iş alanları bulmak" vardır. Bu arzu, gençliğin hülyasıyla bir araya geldiğinde onu iddialı işlere de yönlendirir. Örneğin, anılarında dükkânda satmak üzere çeşitli malzemelerin yanı sıra bir parti de Marsilya kiremiti getirdiğini, bunları Ankara'da satamayacağını söyleyen babasının ise onu azarladığını anlatır ve sonra yaşananlardan şöyle bahseder: "Kiremitlere bağladığım sermaye hakikaten aylarca dondu kaldı. Fakat bir gün Ankara'da müthiş bir fırtına koptu. Birçok bina gibi Millet Meclisi'nin damındaki kiremitler de paramparça oldu. O dönemde Meclis'in idare müdürü olan Rüştü Bey mağazaya geldi. Dükkândaki Marsilya kiremitlerini görünce şaşırıldı kaldı ve hepsini alıp gitti."

Genç Vehbi Koç, sınırlı hayat deneyimine rağmen güçlü bir akla sahiptir. Türkiye tarihinin en önemli girişimcisi olma yolculuğunda 31 Mayıs 1926, onun için bir dönüm noktası olur. Bu tarihte babasından devraldığı ticarethaneyi Koçzade Ahmet Vehbi adıyla Ankara Ticaret Odası'na kaydettirir. Bu gün, Koç Topluluğu'nun doğuşunu ve resmî kuruluşunu simgeler. Artık önünde yavaş yavaş yeni bir yol açılmaktadır. 1927 yılında, henüz 26 yaşındayken Ankara Ticaret Odası Başkanı olur. Bu, yıllar içinde özel sektörde lider konumuna erişeceğinin de ilk işaretlerinden biridir. Ankara büyüyüp gelişirken o da bu yeniden inşada yerini alır ve bazı müteahhitlik işlerini üstlenmeye başlar. İlk büyük işi, Ankara Numune Hastanesi'dir. Bu inşaat, Cumhuriyet'in 10. yılının kutlandığı 1933 yılında tamamlanır. Bunu yeni taahhüt işleri izler. Ancak bu sektörde iş yapmaktan bir süre sonra vazgeçer. "Ekonominin inişli çıkışlı olduğu bu yıllarda iyi müteahhit ile kötü müteahhit arasında fark gözetilmiyordu" diye bahsettiği ortamda farklı işlere yönelmeyi tercih eder. Aynı dönemde yabancı firmalarla ilk

"Babam Hacı Mustafa Rahmi Efendi, 1917'de kurduğumuz Koçzade Mustafa Rahmi firmasını 1926 yılında bana devretti. Böylece Koçzade Ahmet Vehbi Firması kurulmuş oldu. Bir yıl sonra Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildim."

temasları kurmaya başlar. Temel ulaşım aracının eşekler ve faytonlar olduğu bir dönemde çocukluğunu yaşayan Vehbi Koç, gözünü otomobil işine dikmiştir. O artık esnafıktan çıkmış, tüccarlığa geçmiştir. İktisattan eğitime, kültürden sanata toplumsal bir modernleşme projesinin yürütüldüğü yıllarda, bu projenin ön saflarında koşmaya niyetlidir. 1928'de Ford bayiliği operasyonunu başlatır; aynı sene Standart Oil Ankara temsilciliğini alır.

"Cumhuriyet'in onuncu yıldönümünde hipodromda Atatürk'ün önünden geçerken 'On yılda on beş milyon genç yarattık her yaştan' diye Cumhuriyet (Onuncu Yıl) Marşı'nı söyleyişimizi ve tam tribünün önünde onu görmeye çalışmamızı hatırlar ve heyecanlanırım."

1930'lar

Kurumsallaşmanın miladı

Türkiye ekonomisinin devlet yatırımlarıyla büyüdüğü 1930'lu yıllarda Vehbi Koç'un işleri de yeni bir sıçramanın eşiğindedir. 1935 yılında Vehbi Koç ve Ortakları Kollektif Şirketi kurulur. Ankara'da işlerini çeşitlendiren Koç'un dikkati bir yandan da İstanbul'dadır. Ankara'da faaliyet göstermenin yeterli olmayacağını düşünür. Onun ufku çok daha geniştir. İlk defa 1916 yılında günler süren yolculukla gittiği, ekonominin daha büyük olduğu ve hızla gelişen İstanbul'da ticarethaneler açmak ister ve kısa sürede bu arzusunu hayata geçirir. 1937 yılında İstanbul şubasını Karaköy'de Fermenteciler Caddesi'nde kurar. Sermayesi 100 bin TL'dir. Dikkatini kısa süre içinde sınır ötesine çevirir. Bilgisini artırmak için Avrupa'ya gidip gelmeye başlar. Oradaki teknik ilerlemeleri, yaşam koşullarındaki değişimi izler. İlk yolculuklarından birini şöyle anlatır: "Kınacızade Mustafa Bey, Çubukçuzade Arif Bey, bir de tercüman olarak, o sıralarda birlikte çalıştığımız mühendis M. Tam ve ben, İstanbul'dan trenle yola çıktık. Bu yolculukta Peşte,

Viyana, Berlin ve Paris'i gezdik. İnsanlar değişti, binalar büyüktü, şehirlerde başka bir canlılık vardı. Bizden birçok bakımdan daha ileriydiler. Şaşkınlık içinde dolaşıyorduk. İlk Avrupa seyahatimde ruhumuz, ticari görüşümüz değişmiş, aklımıza yeni yeni fikirler gelmeye başlamıştı. Bundan sonra her zaman yeniliğe doğru gitmeye çalıştım." Bu seyahatler hayal gücünü ateşler, vizyonunu genişletir ve yepyeni bir adım atması üzerinde de etkili olur. "Dünyanın bütün büyük müesseselerinin şirketler hâlinde çalıştığını, Avrupa'ya gidip geldikçe görüyordum. Memleketimizde şahıs firmalarının hiç birinin yapamadığını görerek bir anonim şirket kurmaya karar verdim" diye anlatır o zaman aklından geçenleri... 29 Haziran 1938'de 300 bin TL sermaye ile "Koç Ticaret Anonim Şirketi" kurulur. Bu, kurumsallaşma yönünde önemli bir milattır ve Koç Topluluğu'nu yaratan girişimlerin temelidir. Kurulan şirketin bir özelliği de Koç Topluluğu'nun ana ilkelerinden biri olan yönetici ve çalışanların yönetime katılımının ilk olarak bu kuruluşta uygulamaya konmasıdır.

Vehbi Koç'un başkentte ilk büyük işi Ankara Numune Hastanesi'ydi. Hastane, Cumhuriyet'in 10. yıl kutlamalarında 1933 yılında teslim edildi.

İkinci Dünya Savaşı döneminde, ilk otomobil satış şirketi Motör Ltd. Şti. 1944 yılında faaliyete geçti.

"Bu savaşı Amerika ve Müttefikler kazanacak, ticaret serbest olacak. Avrupa bitkin bir hâlde, Amerika'yla büyük işler yapmak için imkânlar çıkacak. İş alanıma giren büyük Amerikan firmalarının temsilciliklerini almalıyım."

1940'lar

İlk uluslararası açılımlar

İkinci Dünya Savaşı'nın damgasını vurduğu 1940'ların ilk yarısı, savaşa girmese de ekonomisinde büyük sıkıntılar yaşayan Türkiye için zor yıllardır. Tarımsal üretim geriler, ithalat neredeyse olanaksız hâle gelir, birçok malda kıtlık yaşanırken fiyatlar artar. Vehbi Koç, anılarında o dönemi şu sözlerle anlatır: "İkinci Dünya Savaşı sürerken Türkiye'nin savaşa girmesinin söz konusu olduğu günleri, saatleri çok yaşadık. Türkiye, İsmet Paşa'nın uzak görüşlülüğü sonucu savaşa katılmadı. İkinci Dünya Savaşı süresince Türkiye, ürünlerini her tarafa kolaylıkla sattı, fakat ihtiyacını istediği şekilde

sağlayamıyordu, çeşitli ülkelerle ticaret antlaşmaları yapıyordu. Hükûmetimiz hangi ülkeyle anlaşma yaparsa ancak oradan mal getirebiliyorduk. Biz de şirket olarak bu anlaşmalar çerçevesinde fazla mal getirmeye uğraşır, en çok Almanya'yla çalışıyorduk." İhtiyaç duyulan malların yeterince bulunmadığına dikkat çeken Vehbi Koç, bu nedenle karaborsanın başladığına, halkın yoksulluk çektiğine değinir. Ekonomik aktivite yavaşlasa da o, boş durmaz. Mevcut işlerini sürdürürken "Koç ve Ortağı Kalorifer ve Havagazi İşleri" adlı bir şirket kurar, Koç Ticaret Galata ve Beyoğlu şubelerini açar, ilk otomobil satış şirketi Motör Ltd. Şti'yi faaliyete geçirir, General Electric acenteliğini alır, hatta ABD'de Ram Commercial Corporation'ı kurar. İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra atmosfer değişmeye, sıkıntılar nispeten geride kalmaya başlar. 1946 yılı, Vehbi Koç için yeni bir milattır. Bunu, "tüccarlıktan sanayiciliğe geçişim" diye tarif eder. Arka planında ise iki yıla yakın zaman düşünüp planladığı Amerika yolculuğu vardır. İstanbul'dan vapurla Marsilya'ya, oradan trenle Paris'e, Paris'ten Manş Denizi yoluyla Londra'ya ve son olarak uçakla New York'a ulaşır. Burada gördüğü gelişmişlik düzeyinden çok etkilenir, aynısının kendi ülkesinde de olmasını arzular. Bu hedef doğrultusunda çeşitli firmalarla görüşmeler yapar. 52 günlük bu gezinin sonunda Türkiye'ye ilk Amerikan yatırımının gelişini sağlar. Uzun uğraşlar sonucunda General Electric'i Türkiye'ye yatırım yapmaya ikna eder. Bu firma ile kurduğu ortaklık sonucunda 1948 yılında ilk ampul fabrikası faaliyete geçer. Fabrika sayesinde hem Türk halkının ihtiyacı karşılanır hem de Vehbi Koç'un dış ülkelerle olan ilişkileri ile farklı alanlarda bilgi akışı hızlanır. Bu dönemde bir başka önemli girişim ise, kendi sermayesi ile giriştiği ilk sanayi teşebbüsü olan Ankara Oksijen şirketini kurmasıdır.

1950'ler

Yeni sektörler, yeni işler

50'li yıllar, Türkiye'de yerli imalatın hızla geliştiği dönemdir. Özel girişimin desteklendiği, ekonomide liberal uygulamaların başladığı bu dönemde Koç Topluluğu üretim şirketleri yatırımlarına başlar ve ürünlerin dağıtımını sağlamak için ülkenin birçok bölgesinde ticaret şirketleri kurar. Birçok farklı iş koluna girilir, mevcut şirketlerin bazılarının temelleri atılır ve Türkiye'de üretimde birçok "ilk" gerçekleştirilir. 1950'lerde ve 60'larda hayata geçirilen ilk otomobil, ilk traktör, ilk kamyon, ilk ampul, ilk çamaşır makinesi, ilk şofben, ilk kompresör, ilk camyünü, ilk motor bloku ve ilk kablo fabrikası bunlardan bazılarıdır. 1954'te TürkTraktör kurulur ve bir yıl sonra ilk traktör üretilir. 1955 yılında kurulan Arçelik 1959'da ilk çamaşır makinesini piyasaya sunar. 1956 yılında turizm yatırımlarının ilk halkası olan Divan, İstanbul Elmadağ'da açılır. Aynı yıl ilk özel kibrit fabrikası Türkay kurulur. 1959 yılında Otosan ile Türk sermayesiyle kurulan ilk otomotiv sanayii şirketine imza atılır.

Bütün bunlar Türkiye'de halkın yeni ürünlerle tanışmasını, yaşam kalitesinin yükselmesini sağlar ve Koç Topluluğu'nun hikâyesinin aynı zamanda Türkiye'nin hikâyesi olduğunu bir kez daha teyit eder. Koç Topluluğu bir anlamda seviye atlarken, Türk insanına da seviye atlatır.

1950'lerde bir diğer önemli açılım, Türkiye'de ilk defa genel bayilik sistemine geçilmesidir. 1950 yılında bayi

toplantıları başlar. 1956 yılından itibaren ampul ve kibrit dağıtımını üstlenen Beko Ticaret, Anadolu bayiler teşkilatını oluşturur. Sonraki yıllarda da son derece titiz çalışmalarla Anadolu'daki güçlü esnaf araştırılır, her yörenin en itibarlı, en çalışkan insanları ile bayilik anlaşmaları yapılır. Ve o bayiler her sene İstanbul'da buluşturularak bunlardan bir aile yaratılır. Bu dönemde ülkeye otomotiv ve lastik sanayilerini getirmek ve önemli Amerikan şirketlerini bu projelere ortak etmek üzere görüşmeler sürdürülür. Bu ortaklıklar ve lisans anlaşmaları sayesinde bilgi, teknoloji ve yeni bilgi aktarımı yoluyla daha uzun ömürlü iş birlikleri doğar. Bir taraftan bu türden ortaklıklar geliştirilirken, diğer yandan çeşitli lisans anlaşmaları yapılarak teknolojik açıkların kapatılması için üstün bir çaba gösterilir.

50'li yıllardaki bir diğer önemli adım, genç yaşından itibaren hayırseverliği çok önemseyen Vehbi Koç'un ilk büyük sosyal sorumluluk projesini geliştirmesidir. 1951 yılında Ankara Üniversitesi'nde Vehbi Koç Öğrenci Yurdu inşa edilir. Bunu 1968 yılında ODTÜ'deki yurt takip edecektir.

"İşe başlayıp biraz para kazandıktan sonra mahalleimde, çarşımda, halk arasında muhtaç olanlara yardım etmekten büyük zevk almaya başladım. İsrraftan her zaman kaçındım. Boş yere yanan elektrik, akan su, gereksiz kullanılan bir araba için daima mücadele ettim, fakat hayır işlerine giden ve yerine giden parayı harcamaktan zevk duydum."

1959 yılında Otosan A.Ş'nin kuruluşu ve Ford Otosan Fabrikası'nın temellerinin atılması, önemli bir kilometre taşıydı.

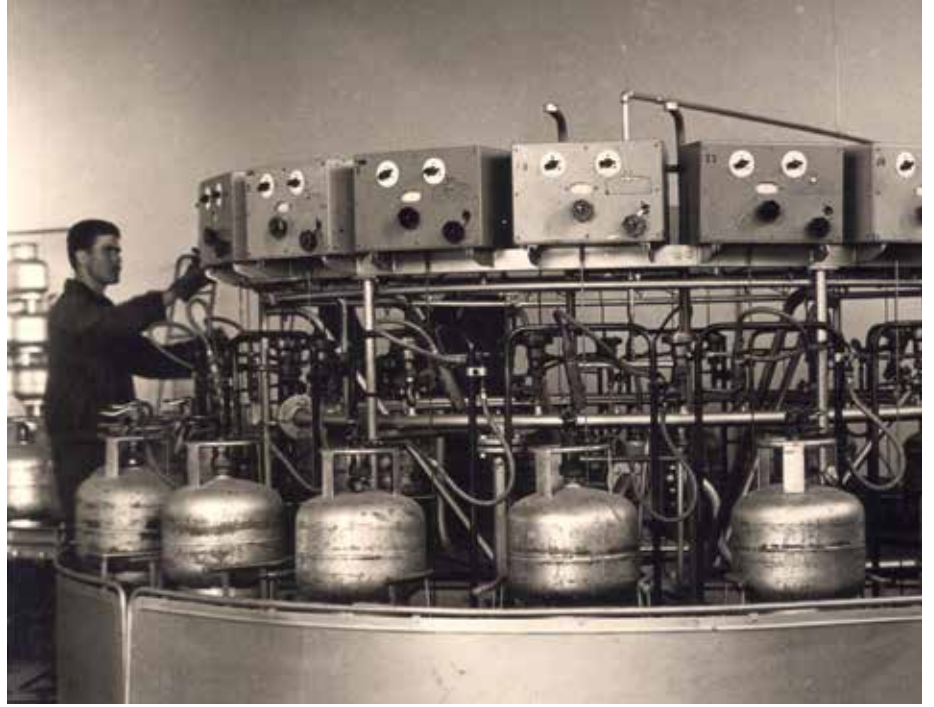
1960'lar

Türkiye'nin ilk holdingi

Askeri darbeye başlayan ve beş yıllık kalkınma planları ile devam eden 1960'lı yıllarda, en önemli gelişmelerden biri, Türkiye'nin Avrupa Birliği'nin (AB) öncülü olan Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ile anlaşma imzalamasıdır. Bu, AB ile entegrasyon girişiminin başlangıcıdır. 1960'ların ilk yarısında kamunun yol göstericiliği planlanırken ikinci yarısında daha çok özel sektörün geliştirilmesi düşüncesi ağırlık kazanır. İthal ikameci bir ekonomi modelinin izlendiği bu dönemde dayanıklı tüketim malları üretimi daha çok montaja dayalıdır. Yine de yan sanayinin yavaş yavaş gelişmesiyle yerli girdi kullanımı artmaya başlar.

O yıllarda Doğu Anadolu ve İç Anadolu'ya geziler yapan Vehbi Koç, bir taraftan da kalkınma konusu üzerinde düşünmektedir. Yaptığı geziler sonrasında hissettiklerinden şu sözlerle bahseder: "Hiç ummadığım yerlerde, yaptıklarımı benden iyi bilenleri gördükçe, uğradığımız her merkezde 'Burada da bir şey yap, biz de kalkınalım' diyenleri duydukça, beni karşılayanların içtenliklerini gördükçe gücüm arttı, moralim yükseldi. Her yolculuktan yazıhaneme dönüştü, bu yurda faydalı işler görmenin, daha sonra gelecek iş adamlarına örnek olmanın zorunluluğuna daha içten inandım, yurduma ve halkıma daha büyük bir sevgiyle bağlanarak işlerime sarıldım."

Bu duygu Topluluğun adımlarına hız kazandırır. 1960 yılında Arçelik, Türk yapımı ilk buzdolabını üretir. 1961'de kurulan Aygaz, bir yıl sonra LPG dolum ve dağıtımına başlar. Çalışanlarına hisse veren ilk şirket olur. Vehbi Koç, anılarında gelen talebin tahminlerinin iki katı olduğunu, hiçbirini geri çevirmediğini ve talebi karşılama için kurucular olarak kendi hisselerini azalttıklarını anlatır. Hiç unutamadığı bir anısı ise, ilk genel kurul toplantısında henüz kuruluş masraflarını çıkaramamış olan şirketin

Enerji sektöründe faaliyet gösteren ilk Koç Topluluğu şirketi olan Aygaz, 1961 yılında kuruldu.

temettü dağıtamayacağını söyleyerek "İsteyen arkadaş hisse senedini geri verebilir ve bedelini yüzde 6 faiziyle alabilir" dediğinde hiç kimsenin bunu talep etmemesidir. Bu, herkesin birbirine kenetlenerek geleceğe inançla baktığının göstergesidir. 60'larda Türkiye için en önemli kilometre taşlarından biri, otomotiv sanayisinde yaşanmaktadır. 1960'ta açılan Otosan fabrikasında 1961'de Ford için ilk otomobil montajı gerçekleştirilir. 1964 yılında Türk Traktör, Fiat lisansı ile ilk yerli traktör üretimine başlar. Aynı yıl Türk yapımı ilk otomobil lastiği Uniroyal yollara çıkar. 1966'da seri üretime geçen ilk yerli otomobil olan Anadol, Ford işbirliğinin sonucu olarak üretilir ve 26 bin 800 Lira'dan satışa sunulur. 1968'de onu Tofaş izler. Üç yıl sonra, ilk çelik gövdeli Türk otomobili olan Murat 124 banttan çıkacaktır.

"Türkiye'de otomobil endüstrisi kurulacağı inancım 1960'ların başında güçlenmişti... 1966 yılında Otosan'ın fiberglass bir binek arabası yapmak için yoğun çalışması oldu. Şubatta hükümet müsaade verdi. Otomobilin fiyatı 26 bin 800 Lira olarak tesbit edildi. Temmuz'da arabaya ne isim verileceği hususunda geniş bir anket yapıldı. 100 binden fazla cevap geldi. Teklifler arasında en uygununu seçmek üzere bir jüri kuruldu. Eylül 1966'da ilk Türk otomobili Anadol adı verildi."

Koç Topluluğu bu adımları atarken farklı sektörlerde de büyür. 1964'te Türkiye'de gümrüksüz satış mağazası hizmetleri vermek üzere kurulan Setur, 1967'de ise ihracata dönük bir gıda endüstrisinin kurulmasına öncülük eden Tat Gıda'nın Bursa'daki ilk fabrikası kurulur. İlk kablo fabrikasını kurmak üzere Siemens ile ortaklık anlaşması yapılır. General Electric işbirliğiyle ilk elektrik motoru ve kompresörünü üreten Türk General Elektrik Endüstrisi ve cam elyafı ile yalıtımda öncü olan İzocam kurulur.. Topluluğun çeşitli alanlarda faaliyet göstererek hızla gelişmesi, bu çeşitlilik ve büyümeye uygun bir örgütlenmeyi gerektirir. Sevk ve idare ile organizasyon konusunda Türk ve yabancı uzmanların yıllar süren çalışmaları sonucunda yeni bir adım atılır. Koç Holding esas mukavelesi 20 Kasım 1963 günü Beyoğlu 1. Noterin huzurunda Divan Oteli'nde kurucular tarafından imzalanır. Türkiye'de vergi listelerinin ilk kez açıklandığı 1964 yılında, Vehbi Koç ülkenin en yüksek vergisini ödeyen kişi olur. Memleketine daha fazla hizmet etmek, hayırseverlik işlerini bir çatı altında yürütmek ister. Yeni vakıfların kurulması için 20 yıllık bir uğraş verdikten sonra, 1969 yılında nihayet amacına ulaşır. Eğitim, sağlık, kültür ve sanat alanlarına odaklanan Vehbi Koç Vakfı, ülkemizin ilk ve en büyük vakfıdır. Bunun yanı sıra Türkiye Eğitim Vakfı'nın (TEV) kurulmasına öncülük eden isimlerden biri olur.

1970'ler

İhracata odaklanma

Ekonomik zorluklar, petrol krizi, döviz darboğazı ve siyasi krizlerin damga vurduğu 70'li yıllarda Koç Topluluğu bütün bunlara rağmen yatırımlarını sürdürmeye devam eder. Bu dönemde, Topluluk giderek büyür ve Koç ailesinin bireyleri, bu devasa yapı içerisinde etkin biçimde görev alır. Vehbi Koç, anılarında bu dönemden bahsederken şunları söyler: "Sanayiciliğe başlarken, daha

1968'de kurulan Tofaş Türk Otomobil Fabrikası, ilk çelik gövdeli Türk otomobili Murat 124'ü yarattı.

"Yapılan arabaya, Anadolu otomobillerinde olduğu gibi bir isim arandı, 'bir araba alma muradı' sözüne uyarak, jüri kararıyla bu ikinci Türk otomobile 'Murat' adı verildi."

işin başında bunun kolay olmayacağını biliyordum. Zorluklara katlanmayı, engelleri aşmayı göze aldım ve sonunda sadece bir sanayi grubu hâline gelmedik, önemli bir bilgi birikimi ve tecrübeye de sahip olduk. Bu tecrübeye dayanarak, özellikle 1973-80 arasında durmadan tırmanan siyasal kriz devresinde de yatırımları durdurmamak. Sahip olduğum her şeyi bu memleketten almıştım ve kaderimiz memleketin bekasına bağlanmıştı. Politik ve ekonomik

sıkıntılara bakıp gelecekte umutsuz olamazdık." Topluluğun odağında ihracat vardır. 1970'te ihracat faaliyetlerinin büyütülmesi ve merkezileştirilmesi amacıyla Türkiye'deki ilk dış ticaret şirketi olan Ram Dış Ticaret kurulur. Dış ticaret kavramının pek bilinmediği bir dönemde, bu alanda bir okul hâline gelir. Birçok mevcut iş alanında ihracat adetleri büyürken ihraç bölgeleri çeşitlenir.

1968'de temelleri atılan Tofaş fabrikası 1971'de Murat 124 modeli ile seri üretime başlar ve bundan üç yıl sonra ilk parti ihracatını Mısır'a yapar. 1973 yılında otomotiv sanayi için çeşitli dökümler yapabilecek Döktaş Fabrikası, 1974'te ilk oto kiralama şirketi Avis Setur Oto Kiralama faaliyete geçer. 1975'te ilk özel sektör ar-ge merkezi Koç Holding bünyesinde kurulur. 1979'da TürkTraktör, Türkiye'nin ilk traktör ihracatını Pakistan'a yapar.

1972 yılında ilk genel kurul toplantısını yapan TÜSİAD'ın konsey başkanlığına seçilen Vehbi Koç, artık çok sayıda şirketi bünyesinde barındıran bir yapıyı yönetmektedir. Anılarını aktarırken, "Bu kadar çeşitli alanlara neden yayıldığımızı merak edip soranlar çok oldu" diyerek, bunun nedenlerini şöyle açıklar: "Türkiye, dünyanın gelişmiş memleketlerine kıyasla küçüktür. Bizde, büyük ülkelerde olduğu gibi, bir tek alanda iş yaparak büyümek çok güçtü. Ekonomik ve politik durumumuz sürekli olarak iniş çıkışlar gösteriyordu. Bu bakımdan, bir iş zarar ederse, bir başka iş kâr eder, böylece dengeyi sağlarım düşüncesiyle davrandım. Bunda isabet ettiğime inanıyorum."

Bu 10 yıllık dönemde de sosyal sorumluluk çalışmaları devam eder. Cumhuriyet'in 50. yılı için 1973'te Taksim'deki Atatürk Kitaplığı'nın kurulup devlete devredilmesi, bu konudaki önemli örneklerden biridir.

"Bana 'Neredeyse devletle yaşıtız, Cumhuriyet'in hayatında Koç Topluluğu kadar eski bir başka müessese yok' dedikleri zaman, arkada kalan yılların neler ifade ettiğini kavrar gibi oldum ve (60. kuruluş yılında) asıl kutlanmak istenen şeyin, ekonomik hayatımızdaki güçlülük ve devamlılık anlayışı olduğunu düşündüm. Zaman içinde büyüyen, gücü artan, ulusal ekonomiye katkısı çoğalan ve geleceğe güvenle bakan bir müesseseler zincirini yaratma zevkini bana tattırdığı için Allah'ıma şükürler ettim."

Türkiye'de dayanıklı tüketimde birçok ilke imza atan Arçelik, 1974 yılında ilk otomatik çamaşır makinesini üretti.

1980'ler

21. yüzyıla hazırlık

1980 yılının hemen başlarında, kamunun ekonomideki ağırlık ve denetimini azaltmayı, serbest pazar ekonomisine geçişi sağlamayı öngören "24 Ocak kararları", yeni bir dönemin işaretidir. Siyasi krizin damgasını vurduğu aylar sonrasında 12 Eylül askeri darbesi yaşanır. 1983'e kadar devam eden askeri yönetim sonrası yapılan seçimlerle sivil yönetim dönemi yeniden başlar. Yeni ekonomik program ise "24 Ocak kararları" doğrultusunda şekillenmiştir. Liberal politikaların uygulandığı bu dönemde ihracata büyük ağırlık verilir. Koç Topluluğu için ise 1980'li yıllar, yeniden yapılanma, 21. yüzyılın getireceği yeniliklere ve küreselleşmeye hazırlık dönemidir. En önemli değişim, 30 Mart 1984'te Vehbi Koç'un İdare Meclisi Başkanlığı'nı Rahmi M. Koç'a devretmesidir. Suna Kıraç ise Başkanvekilliğine getirilir.

Bu dönemde temel stratejiler gözden geçirilir, yeni sektörlere girilir. Bunlar arasında en önemlilerinden biri de bankacılıktır. 1986'da American Express Company ortaklığıyla Koç-Amerikan Bank kurulur. Migros ile perakendecilik sektöründe adımlar atılır.

Yeni çağın gereklerine uygun olarak teknolojinin önemi artmaya başlar. Koç Topluluğu bunu öngörerek müşteri hizmetleri ve toplam kalite alanında önemli ilerlemeler kaydeder. 1983 yılında Bekoteknik, Türkiye'de ilk kalite çemberleri uygulamasını hayata geçirir. Topluluk şirketleri mali bünyelerini güçlendiren, karar mekanizmalarını hızlandıran ve üretim teknolojilerini yenileyen yatırımlara yönelir, 2000'li yıllara yatırım yapar.

Dayanıklı tüketim, elektronik ve bilgisayar yazılım alanında teknoloji üretilmeye başlanır. İleri teknolojiyle ürün kalitesinde artış sağlanır. Yurtdışında önemli pazar payları kazanılır. Topluluk şirketleri, ulusal ve uluslararası düzeyde teknoloji ve kalite alanında ödüller kazanır.

1985 yılında ilk yerli bulaşık makinesini üreten Arçelik, 1986'da ABD'ye Türkiye'den ilk buzdolabı ihracatını yapar. Aynı yıl Ford Otosan dizel motoru üretimine başlanır ve Türkiye'de otomotiv alanında bir ilke daha imzasını koyar.

80'li yıllarda Topluluk, kültür ve eğitim alanında da çok önemli adımlar atar. Bunlardan ilki, 1980 yılında Türkiye'nin ilk özel müzesi olan Sadberk Hanım Müzesi'nin kuruluşu, bir diğeri ise 1988 yılında Koç Özel Lisesi'nin faaliyete geçmesidir.

Bütün ömrünü ülkesinin kalkınmasına vakfeden Vehbi Koç, 1987 yılında Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) tarafından Dünyada Yılın İş Adamı seçilir. Aldığı pek çok ödül arasında özel önem atfettiği bu ödül, ona Hindistan Başbakanı Rajiv Gandhi tarafından takdim edilir.

1990'lar

Koç Holding, küresel devler liginde

Koç Topluluğu için 1990'lı yıllardaki en hazin gelişme, kurucu Vehbi Koç'un 25 Şubat 1996 tarihinde yaşama veda etmesidir. 95 yıllık hayatının her anını dolu dolu geçirmiş olan Vehbi Koç, ömrünün son anına kadar çalışmayı sürdürmüştür. Son yıllarında ise işleri devrettiği evlatlarının başta Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi M. Koç olmak üzere Topluluğu büyümeye devam etmesini, sosyal ve kültürel alanda yeni değerler yaratmasını gururla izleme şansına sahip olmuştur.

1992 yılında bir gazetenin "İşte Devlet İşte Koç" başlığıyla verdiği haberde, 90'ın üzerinde şirket ve 38 bin 500 çalışana ulaşan Koç Topluluğu'nun elde ettiği rakamlarla bir sanayi kuruluşundan öte, küçük bir devlet büyüklüğüne ulaştığı yorumu, ulaşılan noktayı kayda geçirir. 1994 yılında ise Koç Holding, ABD'de yayımlanan Fortune dergisinin "Dünyanın En Büyük 500 Şirketi" listesinde 84. sırada yer bularak küresel ligdeki konumunu tescil eder.

1990'lar, Doğu Bloku'nun çökmesiyle dünyadaki güçler dengesinin değiştiği, çok uluslu şirketlerin sayısının giderek arttığı, ithal ürünlerle rekabetin önemli bir değişim gerektirdiği yıllardır. Koç Topluluğu da bu ihtiyaca dönük olarak yeni adımlar atar. Topluluk şirketleri arasında entegrasyonun gelişmesi için stratejik adımlar atılır, Ar-Ge'ye önemli yatırımlar yapılır. Teknoloji üreten kurum olma hedefi daha da öne çıkar. E-ticaret ve bilişim alanlarında yeni yatırımlara yönelinir. Hizmet sektörünün gelişmesine özen gösterilir.

Ulusal pazar artık Koç Topluluğu için hiç yeterli değildir. Arçelik, beyaz eşya üretiminde Avrupa'nın en büyükleri arasına girmiştir. Arçelik ve Beko girdikleri her pazarda yer edinmeye başlar. "Bir dünya markası olmayı" hedefleyen Beko, bir Türk şirketinin yurt dışında da başarılı olabileceğini kanıtlar. İngiltere, Almanya, Fransa, İspanya, Polonya, Rusya, Kuzey Afrika ülkelerinde Koç Topluluğu'nun ürettiği ürünler büyük talep görerek pazarın önde gelen markaları arasına girer.

Türkiye'de dış ticaretin öncüsü Ram Dış Ticaret, ihracatta 500 milyon ABD Dolar'ın aşan ilk şirket oldu.

"Türkiye'de çok önemli müesseseler kuruldu. Ne yazık ki bunlar sahiplerinin ölümlerinden sonra kaybolup gitti. Bir kısmı 'aman servetimi kimse bilmesin' düşüncesiyle teşkilatlanmadığı için, bir kısmı 'hesabı kitabı kendim tutayım, az vergi vereyim' derken, bir kısmının çoluğu çocuğu olmadığından, bir kısmının da çoluğu çocuğu olsa da hayırsız çıktıklarından kaybolup gittiler."

Koç Topluluğu, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olan Tüpraş'ı 2006 yılında bünyesine kattı.

1990 yılında Ram Dış Ticaret, ihracatta 500 milyon ABD Dolarını aşan Türkiye'deki ilk şirket olur. 1995'te Tofaş tüm dünya için üretime Tempra modeli ile başlar.

Koçtaş, sektördeki en önemli atılımını 1996 yılında İzmir Bornova'da açtığı mağaza ile gerçekleştirir. Daha sonra birbiri ardına mağazalar açar. 1997'de süt ve sütlü ürünler konusunda Türkiye'nin en eski ve en köklü kuruluşu olan SEK şirketi satın alınır. Aynı yıl, Migros, Türkiye'de internet üzerinden satış yapan Migros Sanal Marketi kurar. İki yıl sonra da sadece Türkiye'nin değil, Avrupa'nın da ilk "kasiyersiz kasa" uygulamasını Ankara'da hayata geçirir. Koçfinans, Türkiye'nin ilk çipli taksitli alışveriş kartını piyasaya sunar. Toplam kalite alanındaki uygulamalar gelişirken 1998'de Türkiye'nin ilk ISO 9001 belgeli oteli, Divan Oteli olur. 90'lardaki atılım, sadece sanayi ve hizmet sektörlerindeki adımlardan ibaret

değildir. Toplumsal faydaya dönük çok önemli yenilikler hayata geçirilir. 1992 yılında, Türkiye'de hemşirelik alanında mezuniyet sonrası eğitim veren ilk ve tek merkez Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi kurulur. Bundan üç yıl sonra Vehbi Koç Vakfı uzun yıllar desteklediği Amerikan Hastanesi'ni hizmetlerini geliştirerek sürdürmesi amacıyla satın alarak yönetimini üstlenir. 1993 yılında Türkiye'de vakıfların üniversite kurabilmesini sağlayan kanunun çıkmasının ardından Koç Üniversitesi öğretime başlar. 1994 yılında özel sektör öncülüğünde kurulan ilk sanayi müzesi Rahmi M. Koç Sanayi Müzesi, tüm dünyada dikkatleri üzerine toplar ve kuruluşundan iki yıl sonra Avrupa'da Yılın Müzesi ödülüne layık görülür. Aynı yıl konusunda ilk olan Deniz Temiz Derneği faaliyete geçer. 1994'te Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (VEKAM) ve 1996'da Suna-İnan Kıraç

Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü (AKMED); etnografik, kültürel ve tarihi değerlerin araştırılması, belgelenmesi ve korunması yolunda önemli çalışmalara başlar. Ekonomik ve kültürel hayata büyük katkılarda bulunan Rahmi M. Koç ve Suna Kıraç, 1997'de Devlet Üstün Hizmet Madalyası ile ödüllendirilir.

2000'ler

Yeni bin yılda büyük satın almalar

2000 yılı, sadece yeni yüzyılın değil, yeni bin yılın da başlangıcıdır. Dünyada değişim rüzgârı artık daha sert eser. Teknolojinin yeni çağa damgasını vuracağı artık netlik kazanmıştır. Uluslararası sınırlar silikleşmeye başlarken ölçekler büyümüş, küreselleşme hızlanmıştır. 90'larda büyük bir dönüşümü başlatan Koç Topluluğu ise çitayı daha da yükseltmenin peşindedir. Koç-Fiat ortaklığı, 2000 yılı ile birlikte Doblo

modeliyle yeni bir sıçramaya tanık olur. Fiat, ilk kez bir modelini İtalya dışındaki tek bir ülkede ve sadece bir merkezde üretme kararı almıştır. Bu, Tofaş için üretimde küresel pazar anlayışının habercisidir.

2001 yılında ise Türk otomotiv sektöründe bir kerede yapılmış en büyük yatırım olan Ford Otosan Kocaeli Fabrikası hizmete girer. Ford Motor Company başkanı Jacques Nasser, törende yaptığı konuşmada Türkiye'nin kendileri için çok önemli bir coğrafya olduğunu dile getirerek "Stratejik bir ülkede 21. yüzyılın üretim merkezini kurduk. Bu yatırım Türk ekonomisine olan güveni artıracaktır. Türkiye küresel operasyonlarımız ve otomotiv sektöründeki küreselleşmenin merkezi olacağı için tercihimizdir" der.

Koç Topluluğu için 2000'li yıllarda önemi artan bir diğer iş kolu da enerjidir. Bu sektörde en önemli işbirliklerinden birisi, o dönemde 10 yıllık bir şirket olan Opet'le yapılan ortaklık anlaşması olur.

2002 yılında Opet'in yüzde 50 hissesini alan Koç Holding şirketin dönüşümünde de önemli bir rol oynar.

4 Nisan 2003, Koç Topluluğu için yeni bir milattır. O tarihte, Rahmi M. Koç, babasının yaptığı gibi, sağlığında Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini büyük oğlu Mustafa V. Koç'a devreder.

2005 yılına iki büyük satın alma damgasını vurur. Tüpraş ve Yapı Kredi, Koç Topluluğu bünyesine katılır. Türkiye'nin en büyük şirketi olan Tüpraş, devlet için en yüksek özelleştirme gelirini sağlayan özelleştirmelerden biridir. 2006'da Yapı Kredi ve Koçbank'ın birleştirilmesiyle oluşan yeni Yapı Kredi ise Türkiye'nin dördüncü büyük özel bankası olur. 1975 yılından beri Koç Topluluğu bünyesinde bulunan perakende zinciri Migros 2008'de satılır. Aynı yıl Otokar, ilk Türk ana muharebe tankının tasarımı ve prototiplenmesi için ana yüklenici olarak görevlendirilir. 2009 yılında ise yüzde 100 Türk mühendisleri

Yüzde 100 Türk mühendisleri tarafından geliştirilen Ford Transit Connectler; 2009 yılında ABD'ye ihraç edilmeye başlandı.

tarafından ABD pazarı için özel olarak geliştirilen Ford Transit Connect, görkemli bir törenle Amerika'ya ilk yolculuğunu yapar.

2000'li yıllarda Koç Topluluğu'ndaki ekonomik gelişmelere kurumsal ve sosyal sorumluluk alanında da önemli gelişmeler eşlik eder. 2002 yılında Vehbi Koç Vakfı bünyesinde Vehbi Koç Ödülleri başlatılır ve eğitim, sağlık ve kültür alanlarında değerli katkılarda bulunan kişi ve kurumlar ödüllendirilerek bu alandaki çalışmalar desteklenir. Koç Holding'in kuruluşundan bu yana sürekli gelişen sorumlu vatandaşlık yaklaşımı, 2006'da Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin imzalanması ile resmî bir politika olarak uluslararası boyuta taşınır. Mustafa V. Koç ve dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan'ın birlikte imza attığı sözleşmeye Türkiye'den katılan ilk büyük kuruluş, Koç Topluluğu'dur.

2006 yılında ise sosyal sorumluluk alanında dev bir proje başlatılır: "Ülkem İçin"... Koç Topluluğu şirketleri, çalışanları, bayileri ve tedarikçileri arasında sosyal sorumluluk yaklaşımını yaygınlaştırmayı hedefleyen bir çatı proje olan "Ülkem İçin" iki yılda bir değişen temalarıyla toplumsal sorunlara karşı daha katılımcı bir tutum geliştirmeyi ve yerel gelişimi destekleyerek, yaşam standardını yükseltecek projeleri hayata geçirerek yol alır.

Koç Holding, 2007 senesinde 10 yıllık bir anlaşmaya imza atarak İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSŞ) tarafından düzenlenen İstanbul Bienali'nin sponsorluğunu üstlenir. Daha sonra bu sponsorluk 2026 yılına kadar uzatılır. Bütün bu çalışmalar, 2000'li yıllarda iki büyük ödül getirir. Koç Ailesi Türkiye'nin kültür mirasına yaptığı katkılar sebebiyle Dünya Anıtlar Vakfı (World Monuments Fund) tarafından Hadrian Ödülü'ne 2007 yılında layık görülür. 2009 yılında ise dünyada hayırseverliğin Nobel'i olarak bilinen Carnegie Hayırseverlik Madalyası, Koç Ailesi'ne verilir.

Tofas, yenilikçi ürünler ve katma değerli projeler geliştirmek amacıyla bilgi ve teknolojiye uzun yıllardır yatırım yapıyor.

Koç Topluluğu'nun dayanıklı tüketim alanında birçok ülkede önemli pazar paylarına sahip olan ürünleri, en ileri teknolojilerle üretiliyor.

2010'lar ve bugün Küresel güç

2008 yılında başlayan küresel krizin etkileri, sonraki yıllarda sürmüş olsa da Koç Topluluğu tarihi boyunca yaptığı gibi, ekonomik zorluklara meydan okuyarak yatırımlarına devam eder. 2011'de başlayan büyük

yatırım programları ile Koç Topluluğu bünyesindeki birçok şirkette verimlilik artışı, teknoloji iyileştirmesi, yeni ürünlerin geliştirilmesi, kapasite artışları ve yurt dışı açılımları gerçekleştirilir. Tüpraş'ı Akdeniz'in en önemli oyuncularından biri hâline getirmek üzere İzmit Rafinerisi'nde hayata

geçirilen Fuel Oil Dönüşüm Ünitesi yatırımı, 2014 yılında tamamlanır. Bu, Cumhuriyet tarihinin tek seferde yapılan en büyük sanayi yatırımıdır ve Türkiye'nin cari açığını yılda yaklaşık 1 milyar dolar azaltmaya adaydır. 2019 yılında ise Tüpraş'ın demiryolu lojistik alanındaki iştiraki Körfez Ulaştırma A.Ş., Türkiye'nin ilk özel tren işletmesi olur.

2010'lu yıllarda dayanıklı tüketim alanında da önemli gelişmeler yaşanır. 2011'de Arçelik, Afrika'nın en büyük beyaz eşya üreticisi Defy Appliances'ı satın alır. Beko 2011'de Avustralya'da, 2013'te Sri Lanka, Singapur ve Suudi Arabistan'da, 2014'te Bangladeş'te lansmanlarıyla bir dünya markası olarak gücünü artırır. 2015 yılında

Malezya Beko Appliances ve Vietnam Vietbeko iştirakleri kurulur. Arçelik'in dünya genelindeki 15. üretim tesisi olan Tayland Buzdolabı Fabrikası hizmete girer. Bundan beş yıl sonra ise Arçelik ve TATA ortaklığıyla Hindistan'da Beko Voltas Şirketi kurulur ve Hindistan pazarı için buzdolabı üretimine başlanır. Geçtiğimiz yıl da Hitachi ile Japonya dışındaki küresel ev aletleri pazarında çoğunluk hissesiyle bir ortaklık anlaşması imzalanır.

2010'lu yıllarda enerji ve dayanıklı tüketim sektörlerindeki bu atımlara otomotiv sektörü de eşlik eder. 2012 yılında Otokar, Türkiye'nin ilk zirhlı muharebe aracını üretir. Aynı yıl Ford Otosan, üçüncü fabrikasının temelini Yeniköy'de atar ve iki yıl sonra açılışını yapar. Şirketin 2011-2014 yıllarında yapılan 1,6 milyar doları aşan yatırım harcamaları, Türkiye otomotiv sanayiinde bir rekordur. Bundan altı yıl sonra ise Türkiye'de bataryası dâhil komple elektrikli ticari araç üreten ilk otomotiv şirketi olmak hedefiyle 130 bin adet kapasiteli batarya montaj hattını hayata geçirmek üzere çalışmalar devreye girer.

Buna paralel olarak Tofaş da küresel alanda önemli bir atılım içerisindedir. 2014'te Tofaş'ta geliştirilip üretilen ve Türkiye'nin küresel ticari araç üretim üssü hâline gelmesinde kilit rol üstlenen Doblo modelinin ABD ve Kanada'ya ihracatı başlar.

Koç Topluluğu'nun küresel gücünün artmasında büyük katkıları olan Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç'un 21 Ocak 2016 tarihindeki ani vefatı, Koç Ailesi'ne ve Koç Topluluğu'na büyük bir acı yaşatırken tüm Türkiye'de de yasla karşılanır. Zira o sadece başarılı bir iş insanı değil, memleketine tutkuyla bağlı, sosyal konularda duyarlılığıyla örnek olan bir liderdir.

Vehbi Koç'un yıllar önce büyük bir öngörüyle oluşturduğu kurumsal yapı, yaşanan bu acı kayba rağmen gelişimin devam etmesinin garantisidir.

Bankacılık alanında teknolojik uygulamalarıyla müşterilerinin beğenisini kazanan Yapı Kredi, Türkiye ekonomisine kaynak aktarımında önemli pay sahibi.

Arçelik ve TATA ortaklığıyla Hindistan'da kurulan Beko Voltas Şirketi, son yıllardaki önemli yurt dışı yatırımlarından biri oldu.

“Koç ismi sadece iş hayatında düzgün çalışmak değil, aynı zamanda memleket ile özdeşleşmiş, memleketin ve halkın ihtiyaçlarına duyarlı, eğitim, kültür ve sağlık alanlarında öncü, içte ve dışta büyük itibarı alan, kısa vadeli düşünmeyen, kanunun boşluklarından istifade etmeyen, kimsenin aklında kuşku yaratmayacak şekilde hareket eden bir kurum çağırışımı yapmaktadır.”

Rahmi M. Koç

Koç Topluluğu, kurucusunun çizdiği vizyon doğrultusunda çalışmalarını sürdürürken Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinde bayrağı Ömer M. Koç devralır. Yatırımlar artarak devam eder. Otokoç Avis ve Budget Group, Yunanistan'ın en büyük araç kiralama şirketlerinden Olympic Commercial and Tourism Enterprise SA'yı satın alarak önemli bir açılım geliştirir.

Koç Holding dünyanın en etkili düşünce kuruluşları arasında yer alan Chatham House'un kurumsal ortağı olarak bu alandaki liderliğini pekiştirir. Kültür-sanat alanında özen ve titizlikle yürütülen çalışmalara yenileri eklenir. 2017 yılında İstanbul Bienali kapsamında İstanbul'a kalıcı bir eser hediye edilir ve her bienalde kente yeni bir kalıcı eser kazandırma kararı alınır. 2010–2018 yılları arasında 35 sergiyi izleyicilerle buluşturan Arter, 2019 yılının Eylül ayında Dolapdere'deki yeni binasına taşınır. İstiklal Caddesi'ndeki önceki mekan ise Meşher adıyla faaliyete geçerek Türkiye'nin kültür-sanat hayatına katkılarını sürdürür.

100'üncü yaşa doğru

Koç Topluluğu, 100 yıla yakın süre önce başlayan yolculuğunu, uzun vadeli değer yaratma hedefi ve küresel büyüme vizyonu çerçevesinde devam ettiriyor. Bugün cirosu, ihracatı, Borsa İstanbul'daki payı ve yarattığı istihdam ile Türkiye'nin en büyük şirketler topluluğu. Aynı zamanda yurt dışında yaptığı yatırımlar ve birçok ülkedeki önemli pazar payları sayesinde küresel ligdeki gücünü giderek artırıyor. Koç Holding, uzun yıllardır dünya çapında en büyük

500 şirket arasında yer alan tek Türk kuruluşu.

Teknolojik gelişime büyük önem veren ve bu yönde dönüşüm programlarını hayata geçiren Koç Topluluğu, Türkiye'de özel sektörün Ar-Ge harcamalarının yaklaşık yüzde 7'sini gerçekleştirerek bu alandaki liderliğini de sürdürüyor. Avrupa Komisyonu'nun Ar-Ge harcamalarının büyüklüğüne göre oluşturduğu "Dünyanın En Çok Ar-Ge Harcaması Yapan 2.500 Şirketi"nin 2020 listesinde Koç Holding ile birlikte Ford Otosan, Arçelik ve Tofaş da yer alıyor. Türkiye'de ilk anonim şirketin kurulması, ilk endüstriyel girişim, ilk uluslararası ortaklık, ilk halka arz gibi pek çok ilke imza atan Koç Topluluğu'nun en önemli hedefi, geçmişte olduğu gibi gelecekte de tüm paydaşları için değer yaratmak. Kurucusu Vehbi Koç'un "Ülkem Varsa Ben de Varım" ilkesi, tüm Koç Topluluğu için düne ve bugüne olduğu gibi geleceğe de ışık tutuyor... Pandemi döneminde başarılı uygulamalarıyla örnek olan, performansını artırarak sürdüren Topluluğun odağında, ikinci yüzyılında da Türkiye sanayisinin amiral gemisi olmaya devam etmek ve küresel ligdeki gücünü artırmak bulunuyor.

Koç Topluluğu, eğitim alanında attığı öncü adımlarla Türkiye'deki çocukların kaliteli eğitime ulaşması yolunda büyük katkılarda bulundu.

Koç Topluluğu'nun bugünlere gelmesinde büyük emeği geçen, sonsuzluğa uğurladığımız aile büyüklerimizi ve çalışma arkadaşlarımızı saygı ve rahmetle anıyoruz. Yönetimde üstlendikleri önemli görevlerde Koç Topluluğu için büyük bir özveriyle alışan, Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişiminde değerli izler bırakan Suna Kıraç, Sevgi Gönül ve Mustafa V. Koç'u; dergimizde yer alan söyleşilerinden derlediğimiz kısa notlarla bir kez daha anıyoruz...

Sevgi Gönül

1938 - 2003

"Türkiye'de yaşıyorsak, burada kazanıyorsak, ülkemize borcumuzu ödemek mecburiyetindeyiz..." Bir röportajında bunları söylemişti Sevgi Gönül ve iş hayatına girdiği günden vefat ettiği 2003 yılına kadar bu perspektifle hareket etti. İsmi kalbinde de taşıyan, cesur, mütevazı ve coşkulu bir insandı. Ülkemizin kültürünü gelecek kuşaklara taşımak, onun tutkuyla sarıldığı misyondur. Koç Holding ve Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yaptığı dönemde de temel olarak çalışmalarını bu misyona odakladı. Türkiye'nin kültür ve sanat hayatına katkılarıyla, sosyal sorumluluk projelerindeki liderliğiyle birçok insana ve kuruma örnek oldu.

Annesi Sadberk Koç'un el sanatlarına ve Türk kültürüne olan düşkünlüğünü miras alan Sevgi Gönül, onun bir müze kurma hayalini gerçekleştirmek için muazzam emek harcadı. Büyük bir heyecanla yürüttüğü titiz çalışmalarıyla Türkiye'nin ilk özel müzesi olan Sadberk Hanım Müzesi'nin hayata geçirilmesinde öncü rol oynadı. İcra Komitesi Başkanı olduğu müzenin uluslararası üne sahip bir kültür kurumu hâline gelmesinde de en büyük pay onundu.

Türk Nümismatik Derneği ve Geyre Vakfı Başkanlığı gibi önemli görevler de üstlenen Sevgi Gönül, erken denebilecek bir yaşta aramızdan ayrılmasına rağmen Türkiye'nin kültür-sanat dünyasında çok değerli izler bıraktı. Saygıyla anıyoruz...

Mustafa V. Koç

1960 - 2016

Rahmi M. Koç, babası Vehbi Koç'un yaptığı gibi Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini 4 Nisan 2003'te büyük oğlu Mustafa V. Koç'a "zevkle ve keyifle" bırakmıştı. O da zamansız vefatına kadar, 13 yıl süreyle bu bayrağı layıkıyla taşıdı. Daha önceki 19 yıl boyunca Topluluk bünyesinde farklı pozisyonlarda kazandığı deneyimin de katkısıyla önemli başarılarla imza attı. Onun yönetiminde öncelikle "iddialı" olduğu sektörlere odaklanma stratejisini hayata geçiren Topluluk, ardından büyük bir organik yatırım dönemini başlattı ve yurt içinde büyümeye devam ederken dünya devleri arasında da konumunu güçlendirdi.

Çevresindekilere heyecan ve umut aşıl原因ayan, hayata pozitif yaklaşan bir insandı Mustafa V. Koç... Bu bakış açısı, Koç Topluluğu'nun 85. yılı kutlamalarına paralel olarak Bizden Haberler dergisine verdiği röportaja da yansımıştı. "100. yılda nasıl bir Türkiye, nasıl bir Koç Topluluğu görmeyi arzuluyorsunuz?" sorusuna "Hükümetimiz, özel sektör, tüm halkımız birlikte tek bir hedefe odaklanır ise önümüzde hiçbir engel olmadığını düşünüyorum. Özel sektörün Ar-Ge ve teknolojiye yaptığı yatırımları daha da artırıp, bunu yaparken üretim süreçlerinde rekabetçiliği kaybetmemesi hâlinde ülkemizin önünde fevkalade müspet bir gelecek görüyorum" yanıtını vermişti.

O, yalnızca başarılı bir iş insanı değildi. Sanattan bilime, spordan sağlığa her tür alanda toplum yararına yürütülen çalışmaları destekledi, çoğunda bizzat yer alarak rol model oldu. Çalışanlarının "Elveda mavi gözlü, güler yüzlü patron" pankartıyla sonsuzluğa uğurladığı Mustafa V. Koç, çok kıymetli hatıraların yanı sıra liderlik vizyonunu miras bıraktı. Saygıyla anıyoruz...

Suna Kıraç

1941 - 2020

Ömründen uzun idealleri vardı Suna Kıraç'ın... O bir eğitim gönüllüsü, vizyoner bir iş insanı, kadın yöneticiler için güçlü bir rol modeldi... "Modern anlamda, Türkiye'nin ilk üst düzey iş kadını" olarak tarihe adını yazdırdı.

"Zengin ailelerin kızları çalışmaz" önyargısına meydan okuyarak 1960 yılında cesaretle iş hayatına atıldı. Vehbi Koç'un asistanı olarak başladığı kariyeri boyunca Koç Topluluğu şirketlerinde kritik sorumluluklar üstlendi. Aile komitesinde, icra komitesinde, yönetim kurulunda görev alarak Türkiye'nin sanayileşme ve dışa açılma yolculuğunda öncü rol oynadı.

Çalışkanlığıyla, disipliniyle, inandığı değerlere sonuna kadar sahip çıkan sağlam kişiliğiyle çevresindekilere örnek oldu. Güçlü vizyonuyla kritik kararlar alırken elini taşın altına koymaktan çekinmedi.

"Ekonomik zorluklar aşılır, siyasi krizler çözülür. Ancak çocukları harcanmış bir toplumu yeniden onarmak mümkün değildir" diyordu. Bu düşünceyle, kuruluşunda liderlik yaptığı ve yönetiminde aktif rol aldığı çok sayıda kurumla yüz binlerce çocuğun ve gencin hayatlarına dokundu.

Kızı İpek Kıraç'ın ona veda töreninde söylediği gibi, "Bu memleketi ve bu memleketin çocuklarını çok sevdi." Eğitimde fırsat eşitliğinin önünü açacak girişimleriyle bu konudaki toplumsal duyarlılığın artmasında büyük pay sahibi oldu. Zorlu hastalığının gölgesinde geçen son 20 yılında, idealleri doğrultusunda fedakârca yarattığı eserlerin gelişimini, meyve verişini gururla izledi. Saygıyla anıyoruz...

95
yıldır